Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 28 (7168). ● 9 февраль, 1980 йил ● ШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ СОЮЗЛАРАРО X КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Кеча Тошкент область касаба союзларининг союзлараро X конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияда Тошкент область касаба союзлари Советининг раиси А. В. Брайлов ҳисобот доклади қилди.

Конференцияда область касаба союзлари ревизия комиссияси раисининг ўринбосари Р. Ж. Охуновнинг ҳисобот доклади ҳам тингланди.

Конференцияда ВЦСПС секретари А. В. Викторов, область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов нутқ сўзладилар.

Конференция муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Конференцияда область касаба союзлари Советц ва область касаба союзлари ревизия комиссиясининг янги состави сайланди.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди.

Конференция ишида шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири В. В. Окунский, Ўзбекистон касаба союзлари Советининг раиси Н. М. Маҳмудова, область партия комитети бюро аъзолари — область ижроия комитетининг раиси Т. А. Алимов, область партия комитетининг секретари А. И. Икромов иштирок этдилар. Конференция иши ҳақидаги ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида эълон қилинади).

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

БУТУН мамлакат бўйлаб сиёсий активлик ва меҳнат кўтаринкилиги жўш урган бир вазиятда ўтаётган сайлов кампанияси ҳал қилувчи босқичга қадам қўйди. Округ сайлов комиссиялари иттифоқдош республикалар ва маҳаллий советлар депутатлигига номзодлар рўйхатга олиниб бўлганликлари ҳақида ахборот бердилар. Ҳозирги кунларда халқимизнинг энг муносиб ва асил фарзандлари номзодларини кенг агитация қилиш қизғин давом этмоқда.

Барча республикаларда бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишларида меҳнаткашлар оммаси Коммунистик партия ва Совет давлатининг машҳур арбоби, тинчлик ҳамда халқ бахт-саодати учун толмас курашчи, улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни ўзларининг биринчи номзодлари қилиб кўрсатдилар. Партия ва ҳукуматимизнинг бошқа раҳбарлари ҳам ана шундай шарафга муяссар бўлдилар.

Бу билан совет кишилари ўзларининг партия теварагига жипслашганликларини, уннинг ички ва ташқи сиёсатини тўла қўллаб-қувватлаётганликларини, коммунистлар ва партиясизлар блокининг енгилмас қудратини яна бир бор намойён этдилар.

Сайловларга тайёргарлик жараёни совет демократиясининг энг ёрқин, энг адолатли демократия эканлигини амалда кўрсатди. Бу кампанияда республикамиз олий ва маҳаллий Советлари депутатлигига кўрсатияган 100 мингдан ортиқ номзоднинг 70 процентги ишчилар билан колхозчилардан иборат. Советларда хотин-қизларнинг намояндалари депутатликка номзодларнинг ярмига яқинини, ёшлар эса учдан бир қисмини ташкил этмоқда. Улар орасида халқ хўжалиги тармоқларининг барча вакиллари бор. Советларнинг мана шундай состави келажакда ишни пухта ташкил этиш, аҳоли турмуши фаолиятининг ҳамма соҳаларига таъсир ўтказиш имконини беради.

«Совет — ўз территориясидаги олий ҳокимият органи, шаҳар ёки посёлканинг ҳақиқий раҳбаридир, — деди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ўртоқ Ш. Р. Рашидов сайловчилар билан учрашувидаги нутқида. — Шу боисдан ҳам у яхши, меҳрибон хўжайин бўлиши лозим».

Ҳамма жойлардаги каби пойтахт областимизда ҳам давлат ҳокимиятининг органларига ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг ана шундай меҳрибон ҳамда юксак ишонч ва эътиборга лойиқ вакиллари рўйхатга олинди. Булар орасида Чиноз районидаги Киров номли колхоз бригада бошлиғи, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут соғувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати Мунаввар Исоқова, Пискент районидаги 1-«Пискент» совхози ишчиси Дилбар Норматова, Олмалиқ шаҳридаги «Ўзстроймеханизация» трестининг 2-ихтисослашган механизациялашган бошқармаси ходими Надежда Фролова, Бекобод цемент комбинати ишчиси Акбар Ғойибназаров, Янгийўл пойафзал фабрикаси хизматчиси Эмина Усеинова, «Паркент» совхоз заводининг бригада бошлиғи Мирсовут Ҳосилов каби фидокорларнинг борлиги, айниқса, қувончлидир. Улар жуда кўп йиллардан бери меҳнатда ватанпарварлик намуналарини кўрсатиб, депутат сифатида сайловчилар наказларини бажонидил адо этиб келмоқдалар. Халқимиз ўзининг бундай фарзандлари билан ҳақли равишда фахрланмоқда.

— Ленин номли колхоз аъзоси Гулнора Болтабоеванинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинганидан бехад хурсандмиз, — деб ёзишади Янгийўллик бир группа колхозчилар. Уни боллигидан яхши биламиз. Ўрта мактабни битириб далада қолди. Тез орада қўпмингкилограммчи сифатида танилди. Ўз бригадасида дала шийпони ва болалар боғчасининг қурилишида ташаббус кўрсатди. Унинг ҳаракати туфайли колхоз йўллари қўркамлашди. Гулнора ҳамиша бировнинг оғирини енгил қилишга интилади. Биз унинг келажакда кўпчиликка сидқидилдан хизмат қилишига ишонамиз.

Бу сайловчиларнинг юрагидан чиққан гаплар. Ҳар бир номзод ҳақида ана шундай самимий, илиқ сўзларни эшитиш мумкин. Сайловчиларнинг бу хил миннатдорчиликлари катта ишончга лойиқ бўлган вакиллардан улкан масъулият талаб этади. Зероки, бизнинг конституциямиз, сайлов системамизга мувофиқ халқ сайлаб қўйган кишилар жой-жойларда давлат ҳокимияти номидан иш кўрадилар, кўпчиликнинг хоҳиш-иродасини амалга оширадилар.

Сайлов кампаниясининг сўнгги босқичида пропаганда ва агитация тадбирлари, оммаси орасида олиб борилаётган ташкилий ишлар ҳар қачонгидан ҳам активроқ ва таъсирчан тарзда йўлга қўйилиши керак. Айниқса, бу ҳамма жойларда номзодларнинг сайловчилар билан учрашувлари қизғин давом этаётган айни кунларда жуда муҳимдир. Учрашувлар катта аҳамиятга эга бўлган сиёсий воқеа ҳисобланади. Улар бир томондан сайлов системамизнинг демократик руҳини кўрсатса, иккинчи томондан сайловчиларни рўй берган ўзгаришлар, бунёдкорликлар билан таништиради. Ана шундай тантаналарда номзодлар агитациясини хўжалик ва маданий қурилишнинг аниқ вазифалари, меҳнат коллективларининг режалари билан боғлиқ ҳолда олиб бориш лозим.

Бу жиҳатдан Ангрен, Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари, Ғалаба, Пискент, Чиноз, Тошкент районларида йўлга қўйилган ишлар диққатга сазовордир. Бу жойларда партия ва совет ташкилотлари агитболлективларнинг самарали ишлашлари учун барча шароитларни яратиб берганлар. Улар аҳоли орасида халқаро воқеаларга, совет сайлов системасининг афзалликларига доир суҳбатлар ўтказмоқдалар. Суҳбатлар вақтида шаҳар ёки район меҳнаткашлари қўлга киритган муваффақиятлар, сайловлар оралиғидаги иқтисодий, маданий ўзгаришларни кўрсатиш мақсадида маҳаллий ҳаётга оид фактлардан кенг фойдаланилмоқда.

Сайловчиларнинг халқ номзодлари билан учрашувлари пайтида бериладиган наказлар муҳим аҳамият касб этади. Бунда кўпроқ қишлоқда турмуш маданиятини юксалтириш, марказлардан олисда жойлашган аҳоли пунктларида маданий муассасалар қурилишини жадаллаштириш, хутор системасини тезроқ бартараф этиш масалаларига эътибор кучайтирилса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Номзодлар ўз навбатида сайловчиларнинг топшириқларига, фикр ва мулоҳазаларига сезгирлик билан муносабатда бўлишлари, биронта ҳам наказни эътибордан четда қолдирмасликлари керак.

Бу галги сайловлар беш йилликнинг сўнгги йилида, В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллигини нишонлаш учун умумхалқ мусобақаси кенг қулоч ёйган бир пайтда ўтмоқда. Бу сайловлар СССР ва Иттифоқдош республикалар янги конституциялари, шунингдек, сайловлар тўғрисидаги қонунлар қабул қилинганидан кейинги биринчи сайлов бўлганлиги учун ҳам янада алоҳида аҳамият касб этади. Шунинг учун ҳам партия ва совет органлари бу муҳим кампанияга тайёргарлик ишларини ҳар томонлама уюшқоқлик билан ташкил этишлари ва шодиёнани баланд руҳ билан ўтказиб олишни таъминлаш учун активликни янада кучайтиришлари керак.

УЛУҒ САНАНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК

ЗЛОБИНЧА УСУЛДА

Коллективимиз трестда биринчилар қатори бригада пудрати методи асосида ишлашга ўтган эди. Шунинг учун ҳам кейинги йилларда меҳнат унумдорлиги кескин усди.

Бригада злобинча методга ўтгандан сўнг янги техникани қўллашга катта эҳтиёж сезилди. Биз шартнома ва графиклар тузиб олдик. Икки сменага бўлиндик. Бундай иш тутилганда ҳар бир бунёдкор ўз вазифасини билиб иш тутади. Шу билан бирга меҳнат унумдорлигини ошириш, қурилиш сифатини яхшилаш бўйича таклифлар билан чиқади. Буни биз ўз фаолиятимизда яққолроқ сезмоқдамиз.

Коллективимизнинг 20 нафар аъзоси бор. Қурувчиларимизнинг ҳар бири икки-уч қўшимча касбни эгаллаган. Бу эса топшириқларни узлуксиз бажаришимизга ёрдам беряпти.

Бригадамиз аҳли ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажаришга сўз берган эди. 1978 йилнинг сентябрь ойида бир беш йиллик топшириғини адо этдик. Ўнинчи беш йилликнинг тўрт йилида 83,3 минг квадрат метр пардозлаш ишлари бажарилди. 39 уй ёки 1235 квартира фойдаланишга топширилди. Қурилиш муддатлари нормадагидан анча қисқарди.

Мамлакатимиз бўйича злобинча методда ишлаётган 35 та бригада қурилиш таннархини арзонлаштириш, муддатини қисқартириш, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича социалистик мажбурият олган. Биз ҳам ана шу ўттиз бешлар отрядига қўшилганмиз.

Бригадамиз аҳли В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллиги олдидан социалистик мусобақани қизитиб янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда.

В. ДЕМИДОВ,
«Жилстрой» трести монтаж бошқармасининг бригада бошлиғи.

«Коммунизм» колхози механизаторлари Оққўрғон районида биринчилар қатори техника ремонтини сифатли тугалладилар. Ремонтчилар орасида Мақсуд Хатамов бошлиқ звено пешқадамлик қилди. Суратларда: колхоз бош инженери Тальат Иброҳимов (ўнгда) голиб звено бошлиғига кўчма вимпел топширмоқда; хўжалик трактор паркидаги ремонтдан чиқарилган техникалар.

Х. Аввалов фотолари.

ГЎШТ, СУТ ЕТИШТИРИШНИ ЯНАДА КЎПАЙТИРАМИЗ

Чорвачиликда ҳам машъаллар қаторидан ўрин оламиз!

Калинин райони чорвадорлари слёти ана шундай шиор остида ўтди.

КПСС Марказий Комитети июль (1978 йил) Пленуми қарорлари асосида чорвачиликни янада ривожлантириш соҳасида ўтган йили амалга оширилган ишларнинг якунлари ва беш йиллиқнинг якунловчи йилидаги вазифалар ҳақида доклад қилган район партия комитетининг биринчи секретари Р. Қамбаров ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар ютуқлар ҳақида фахрланиб, қувониб гапирдилар.

Дарҳақиқат, кейинги йилларда районда сабзавотчилик билан бирга чорвачилик ҳам равнақ топмоқда. Давлатга гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари сотиш юзасидан олинган план, социалистик мажбуриятлар ортиғи билан бажарилаётир. Энг муҳими — районда чорвачилик маданияти тиниқай юксалиб бораётир. Шунинг учун ҳам давлатга семиз гўшт топширилмоқда. Ҳар бош сигир сигирдан соғиб олинаётган сут миқдори ортиб бораётир.

Слёт қатнашчилари асосий диққат-эътиборни кўпроқ резервлардан фойдаланишга қаратдилар. Подадаги сигирлар сонини кам деганда 50 процентга етказиш лозим. Ем-хашак базасини тиниқай мустаҳкамлаш лозим. Ҳар гектаридан камида 220 центнердан бедо, 600 центнердан силос, 700 центнердан хашаки лавлаги ҳосили олиш керак. Шахсий хўжаликларда чорвачиликни ривожлантиришда амалий ёрдам зарур.

Айни кунларда районда чорвачиликда 244 нафар коммунист меҳнат қилаётир. Улар ҳар бир ишда, белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни бажаришда намуна кўрсатишлари талаб этилади.

Йиғилишда «Хасково», «Қорасув» совхозлари, «Калинин» колхози чорвадорларининг иш тажрибаси ўрнак қилиб кўрсатилди.

Музокарада сўзга чиққан «Назарбек» совхози директори Х. Қорахўжаев чорвадорлар меҳнатига ҳақ тўлашнинг прогрессив усуллари ҳақида сўзлади.

«Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси директори З. Хўжаев парҳез гўшт ва тухум етиштиришни кўпайтиришда резервлар ва имкониятлардан қандай фойдаланилаётганлиги ҳақида гапирди.

Слёт қатнашчилари «Хасково» совхози бош зоотехниги Ф. Султонбековнинг нутқини, айниқса, қизиқиб тингладилар. У серсут сигирларни кўпайтириш учун олиб борилаётган наслчилик ишлари, ҳар юз бош сигирдан қандай қилиб 100 тадан бузоқ олинаётганлигини мисоллар билан сўзлади.

Слётда беш йилликнинг якунловчи йили январь ойида қилинган ишларга ҳам тўхталиб ўтилди. Бу ойда чорвадорлар топшириқни муваффақиятли бажардилар. Бироқ ҳали айрим хўжаликлар ишида камчиликлар бор. Гўшт, тухум тайёрлаш суръатини кучайтириш керак.

Йиғилишда 1980 йил учун социалистик мажбурият қабул қилинди.

Илғор чорвадорларнинг слётида область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири О. Зуфаров нутқ сўзлади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

93-ИХТИСОСЛАШГАН ТРЕСТНИНГ ЧИРЧИҚДАГИ «ПРОМТЕХМОНТАЖ» МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ СЛЕСАРЬ-МОНТАЖЧИЛАР БРИГАДИРИ ЎРТОҚ М. АБДУРАШИТОВГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи электр билан пўлат эритиш цехи ва сирланган идишлар цехи биринчи навбати технология асбоб-ускуналарини монтаж қилишда жуда катта ишлаб чиқариш муваффақиятларига эришганлиги учун Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли 93-ихтисослашган трестнинг Чирчиқдаги «Промтехмонтаж» бошқармаси слесарь-монтажчилар бригадири Ўртоқ Мажит **Абдурашитовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** ҳамда **«Ўроқ ва болға»** олтин медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 йил 8 февраль.

ЭКОНОМИКАНИНГ ЭНГ МУҲИМ ТАРМОҚЛАРИГА КОМСОМОЛНИНГ ҒАМХЎРЛИГИ

Ўзбекистон машинасозлигида, қурилишида, химия ва енгил саноатида юз минглаб йигит ва қиз меҳнат қилмоқда. Қишлоқ меҳнатчилари орасида серғайрат ёшлар кўп. Пахта, шоли, сабзавотдан мўл ҳосил олаётган донгдор миришкорлар орасида ёшларнинг ҳам номлари тилга олинмоқда. Жиззах ва Қарши даштларини ўзлаштириш, Сирдарё ГРЭСи ва Бекободдаги электр ёрдамида пўлат эритиш комплекси, Андижон ва Талимаржон сув омборлари қурилиши каби беш йилликнинг энг муҳим объектлари комсомолнинг йилномасидан мустаҳкам ўрин олди. Халқ хўжалигини янада ривожлантиришга ёшларнинг янада салмоқлироқ ҳисса қўшишлари учун нималар қилмоқ керак Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг 8 февраль куни Тошкентда бўлиб ўтган пленумида шулар ҳақида гаплашиб олинди. Пленумда КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленумининг қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар асосида халқ хўжалигининг энг муҳим тармоқларига оталиқ қилиш самарадорлигини янада ошириш соҳасида комсомол ташкилотларининг вазифалари муҳокама қилинди. Республика комсомоли Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Г. Ғафуржонов доклад қилди.

Сўзга чиққан нотиқлар комсомолларни, йигит ва қизларни партия ўртага қўйган вазифаларни бажаришга, В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллигини муносиб кутиб олишга сафарбар қилиш соҳасидаги сиёсий ва ташкилотчилик ишини кенг миқёсда авж олдириш — комсомолнинг биринчи галдаги вазифаси эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

Пленум комсомол ташкилотларининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленуми қарорлари асосида жамоат чорвачилигини янада жадал ривожлантириш соҳасидаги вазифаларини кўриб чиқди. Пленум қатнашчилари фермаларнинг, ем-хашак тайёрлаш коллективларининг ёш меҳнатчиларини «Чорвачилик — комсомолнинг зарбдор иши» деган ватанпарварлик ҳаракатига янада активроқ қўшилишга чақирдилар. Комсомол-ёшлар бригадаларига бирлашган ёш чорвадорлар меҳнатда энг юқори кўрсаткичларга эришаётганликлари пленумда таъкидлаб ўтилди. Республика колхоз ва совхозларида ҳозир 1600 дан ортиқ мана шундай коллектив бор. Республикада зарбдор комсомол қурилишлари деб эълон қилинган 60 та энг муҳим чорвачилик объектини барпо этиш комсомол ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим.

(ЎзТАГ).

ЭРТА ҚЎЗИЛАТИШ

ҚУРАМА тизмалари бағридаги яйловлар қалин қор билан қопланган. Ҳаво совуқ. Кечалари ва эрталаб изғирин шамол эсмоқда. Қўйчивонларнинг ташвиши кўпайган. Собир Раҳимов номли совхознинг бир нечта отарларида ана шундай пайтда эрта қўзилатиш бошланди.

— Эрта қўзилатиш яхши самара берапти, — дейди совхоз бош зоотехниги Абдуллахон Ғуломқодиров. — Отарларимизда бу мавсумни муваффақиятли тугаллаш учун ҳамма шарт-шароит яратилган. Сифатли ремонт қилинган қўралар иссиқ ва қуруқ. Қўзилаган совлиқлар оширилган рацион асосида боқилмоқда. Ҳар қўйга кунига 300 граммдан ем, 2,5 килограммдан силос, 0,5 килограммдан ўт талқони ва тоза пичан бериб боқилмоқда. Қўйчивонларимиз қўзиларни тўлиқ сақлаб қолиш учун ғайрат кўрсатишмоқда.

Совхозда қўйчилик йилдан-йилга ривожланиб бораяпти. Қўзи олиш, жун етиштиришда муайян ютуқлар қўлга киритилди. Бутун ҳар юз совлиқдан 112 бошдан насл олиниб мажбурият ортиғи билан адо этилди. 15 тонна ўрнига 17,5 тонна майин ва ярим майин жун етиштирилди.

Хўжаликда жами 3229 бош совлиқ бўлиб, улар саккиз отарда парвариш қилинмоқда. Қўйчивонлар пландаги 3 минг ўрнига 3587 бош қўзи олишга бел боғлашган. Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институти олимлари тавсиялари асосида иш юритаётган чўпонлар эрта қўзилатишда яхши натижаларга эришмоқдалар.

Совхозда донгдор чўпонлар кўп. Коммунист Тўхтасин Йўлдошев, Абдусамад Холиқов, Пошша Ҳасанов, Бойқўзи Абдиев сингари бош чўпонларнинг номи Оҳангаронда яхши таниш. Совхознинг барча отарларида қишлов кўнгилли ўтмоқда. Қўйчивонлар ўртасида социалистик мусобақа қизитиб юборилган.

Бош чўпон Абдусамад Холиқов ўтган йили социалистик мусобақада голиб чиқди. У ҳар юз бош совлиқдан 124 бошдан дуркун қўзи олиб ўстиришга қолдирди. Бу йил пландаги 336 бош ўрнига 402 бош қўзи олишга ва бу мажбуриятни доҳиймиз В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллиги нишонланадиган кунгача бажаришга аҳд қилди. Унинг отарида ҳозиргача 110 бошдан кўпроқ олинди. Бу ишда унга ўғли, ёрдамчи чўпон Абдуғаффор Холиқов катта ёрдам бермоқда.

Пошша Ҳасанов ва Бойқўзи Абдиевлар ҳам пешқадамдан ортда қолмаслик учун ўзларининг бой тажрибаларини ишга солмоқдалар. Уларнинг отарларида ҳам 90—100 бошдан қўзи олинди. Совхоз қўйчивонлари чорва қишловини бетаалафот ўтказиб, кўплаб қўзи олиш, сифатли жун етиштириш, беш йилликнинг сўнгги йилини ҳам намунали якунлаш учун курашни янада қизитмоқдалар.

Н. АБДУРАСУЛОВ.

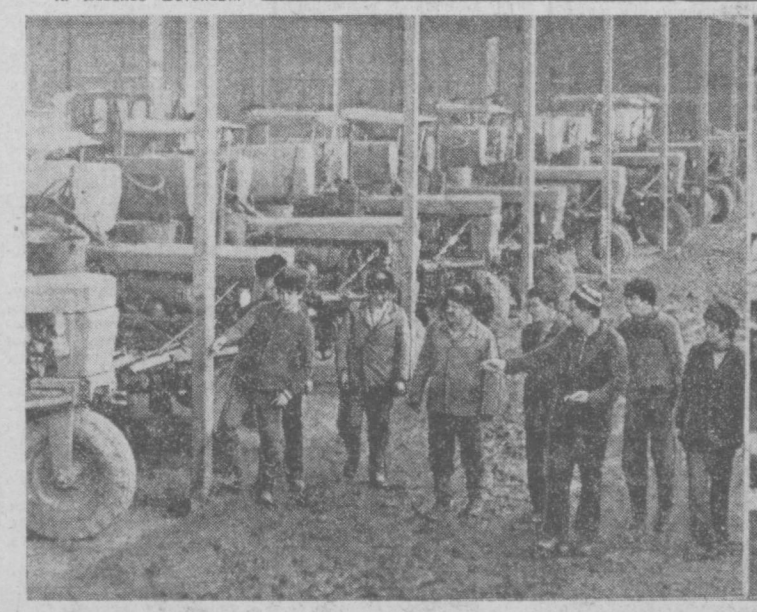

ЭРТАГА — АЭРОФЛОТ КУНИ

ҲАВО ЙЎЛИГА ҲОЗИРЛАБ...

ҲОЗИРГИ тезкор давримизни ҳаво трассасисиз, уларда ҳаракат қилаётган катта-кичик қудратли пўлат қушларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Самолёт ҳаётимизга мустаҳкам ўрнашиб қолди. Унинг хизматидан транспорт сифатида кенг фойдаланилмоқда. Граждан авиациясининг вужудга келиши бевосита Совет Иттифоқининг ташкилотчиси доҳий В. И. Ленин номи билан боғлиқдир. 1923 йилнинг 9 февралида В. И. Ленин ташаббуси билан Меҳнат ва Мудофаа Совети граждан авиацияси бўйича Совет ташкил қилиниши тўғрисида қарор қабул қилди. Бу кун халқ хўжалигининг мустақил янги тармоғи — ҳаво транспортининг туғилган куни бўлиб қолди.

Коммунистик партия ва совет ҳукумати граждан авиациясини тобора такомиллаштириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқда. Йил сайин унинг роли ва аҳамияти ортиб, мамлакатимиз экономикаси тараққиётига муносиб ҳисса қўшиб келяпти.

Бу йил авиаторлар байрами алоҳида бир кўтаринки вазиятда нишонланяпти. Чунки мамлакатимиз халқлари, бутун прогрессив инсоният доҳий В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллигини нишонлаш арафасида турибдилар. Ўзбекистон авиаторлари ўз байрамларини салмоқли меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олишяпти. 1979 йил план ва мажбуриятларни ошириб бажаришди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб, катта зафарларга эришганлиги учун тўртинчи квартал якунлари бўйича Меҳнат Қизил Байроқ ордени Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси иккинчи ўринни олишга муяссар бўлди.

Ўтган йилда бошқарманинг аэропортларидан 229 минг йўловчи манзилларига жўнатилди, 3 минг тоннадан ортиқ зарур халқ хўжалик юклари ва почта ташилди, 293 минг гектар қишлоқ хўжалик ерларига ҳаводан туриб ишлов берилди. Участка пассажир обороти бўйича плани 117,6 миллион пассажир-километрга етди. 1 миллион 950 минг сўмлик қўшимча фойда олинди.

Республика авиаторлари иш самарадорлиги ва сифатини оширишга қаратилган қатор янгик тадбирларни амалга оширдилар. Масалан, Тошкент аэропортида учиш ахборотини ишлаб чиқадиган автоматлашган система жорий этилди. Транспорт авиацияси экипажларининг 50 фойизи об-ҳаво паст шароитда ҳам учишга тайёрланди. Шунингдек, ИЛ-18, АН-24, ЯК-40, ТУ-154, ИЛ-62 самолётларининг техникавий хизмати муддати норматив муддатларга нисбатан икки баравар қисқартирилди.

— Сафимизда ҳаётонта қолоқ бўлмасин! — бу жанговар шиор бугунги кунда бошқарма коллективининг асосий шиори бўлиб қолди. Мусобақанинг мазкур янги усули комплекс оператив сменаларнинг меҳнат беллашувида ўз аксини топди. Унинг мақсади — ҳар бир рейс самарадорлигини ошириш ва учиш мўътадиллиги ва сифатини таъминлашдан иборатдир.

Кўплаб авиаходимлар ўнинчи беш йиллик топшириғини 22 апрелгача бажариш ташаббуси билан чиқдилар. Шунингдек, учишнинг хавфсизлиги ва мўътадиллиги учун курашда кўплаб коллективлар қатнашмоқда. Улар ўзларига топширилган вазифани ҳаммавақт сидқидилдан, ортиқчилик билан ado этишга ҳаракат қилишяпти.

Сергей Цимбалов бошлиқ авиатехниклар комсомол-ёшлар бригадаси айни кунларда қишгин меҳнат қиляпти. Улар ИЛ-62 самолётларини иккита Москва рейсига, кейин эса Ленинград, Сочи, Новосибирск, Минерал сувлар рейсларига ўз муддатида тайёрлаш учун шошилмоқдалар. Бу бригадада аҳил ва ишбилармон йигитлар меҳнат қилади. Цимбалов Егорьевск авиатехника билим юртини тугатгандан кейин 4 йилдан буён Тошкент аэропортида ишлаяпти. У ТУ-154 ва ИЛ-62 самолётларини мукаммал ўзлаштириб олди. Унинг бригадаси Тошкент аэропортида рейсларга намунали хизмат кўрсатиш ташаббускори бўлган комсомол-ёшлар бригадасининг биридир. Ёш мутахассис Сергей Анисимов мустақил ишининг дастлабки кунлариданоқ авиатехникани биладиган киши сифатида ўзини кўрсатди. У сифат аълочиси. Бу бригадада Виктор Тудбасев ва Игорь Галяс каби йигитлар ҳам яхши маҳорати билан танилган. Уларнинг ҳаммаси Тошкент аэрофлотида 30 йилдан буён ишлаб келаётган мураббийси М. Лунин ҳақида илиқ гапларни айтишади.

— Яхши бригада, биз улар билан фахрланамиз, — дейди смена бошлиғи С. Блинохватов, — ҳаммаси ўз ишини пухта билади.

Замонавий самолётлар мураккаб ускуналар билан жиҳозланган. Уларни учишга турли мутахассислар тайёрлашди. С. Цимбалов бригадаси билан ёнма-ён электр ускуналар бўйича бригада коллективи меҳнат қилади. Уларга коммунист В. Чурин бошлиқ. Бригаданинг В. Цоль, В. Бирюков, Г. Сапунов, А. Холмуҳамедов каби аъзолари аъло хизмати билан танилган. А. Найдис, А. Шарифулин каби ветеран авиатехниклар ёшларга ҳақиқий мураббийлик қилишяпти.

Перрондан пассажирларни олган автобуслар самолётлар томон йўл олмоқда, ёнилғи билан заправка қиладиган машиналар салобат билан ҳаракат қилади. Ҳаво кораблари бирин-кетин кўкка кўтарилмоқда. Аэропорт коллективининг аниқ, бир маромдаги иши — ўнинчи беш йиллик якунловчи йилининг оддий меҳнат куни.

А. ГРИНКЕВИЧ,
Меҳнат Қизил Байроқ ордени Ўзбекистон Граждан авиация бошқармасининг инструктори.

МЕҲНАТ Қизил Байроқ ордени Ўзбекистон Граждан авиацияси бошқармасининг Тошкент авиакорхонаси коллективи ўз байрамларини улкан муваффақиятлар билан кутиб оляпти. Суратларда: социалистик мусобақа ғолиблари, пешқадам авиаторлар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ШИФОКОРЛАРНИНГ ШАРАФЛИ БУРЧИ

Шифокор, муолажа, бойқий умр... Сихат-саломатликка коммунистик муносабатда бўлинаётган ҳозирги шароитда бу муштарак тушунчалар ўзига хос катта социал аҳамият касб этмоқда. Совет кишисининг соғлиғини таъминлаш жамиятимизнинг энг муҳим вазифаларидан биридир.

Бу бебаҳо бойликни муҳофаза қилиш борасида пойтахт областида ҳам муҳим тадбирлар кўрилмоқда. Шаҳар ва қишлоқларда аҳолига даволаш-профилактика ёрдами кўрсатиш тобора яхшиланиб бормоқда. КПСС XXV съезди, партия ва ҳукуматимизнинг совет кишилари саломатлигини янада яхшилашга қаратилган қарорлари асосида кейинги йилларда медицина хизмати кўрсатишнинг ихтисослаштирилган усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Қатор касалликларни даволашнинг илғор методлари жорий қилинди. Амбулатория-поликлиникаларда муолажалар олиб боришда бой тажриба лар тўпланди. Оржоникидзе районидаги марказий поликлиника, Янгийўл шаҳридаги болалар поликлиникаси, Чирчиқ шаҳридаги аёллар консультацияси, Калинин районидаги гўшт комбинати медицина-санитария қисми ва бошқа шифохоналарда намунали ишлар олиб борилмоқда.

Шу билан бирга, ҳамма жойда ҳам аҳвол бирдек эмас. Амбулатория-поликлиникаларда ташкил этилаётган ишлар кўлами шу кунининг талаблари даражасида деб бўлмайди. Айрим поликлиникаларда беморни қабул қилиш графигига тўла риоя қилинмаётир. Баъзан, нотўғри диагнозлар қўйилмоқда. Ғалаба, Калинин, Янгийўл, Бекобод каби районлардаги айрим шифохоналарда ана шундай камчиликлар содир бўлмоқда.

Болалар соғлигини муҳофаза қилиш катта давлат аҳамиятига эга бўлган вазифадир. Ёш организмни соғлом, бақувват ва тетик қилиб вояга етказиш шифокорларнинг муқаддас бурчидир. Халқаро болалар йили муносабати билан анча ибратли ишлар амалга оширилди. Кўпгина болалар шифохоналаринининг моддий-техника базалари мустаҳкамланди, уларнинг тармоқлари кенгайди. Бунинг натижасида болалар орасидаги айрим касалликлар кескин камайди. Юқумли касалликларнинг олдини олишнинг илмий-амалий асослари яратилди. Бу ўринда Тошкент районидаги медицина ходимлари ҳамда Совет ва партия органлари раҳбарларининг жонбозлик билан олиб бораётган ишларини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозим.

Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Район педиаторлари ташаббуси билан катта тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Қишлоқ даволаш профилактика муассасалари тармоғини кенгайтиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Ўтган йили кўпгина район касалхоналарининг моддий-техника базалари мустаҳкамланди. Қишлоқ шифохоналарига 260 врач ишга юборилди. Бу эса медицина хизмати кўрсатиш сифати ва маданиятини ошириш имконини берди.

Фельдшер-акушерлик пунктлари фаолиятида ҳам бир мунча ўзгаришлар юз берди. Посёлка советлари маблағлари ҳисобига жойларда бундай пунктлардан бир нечтаси қурилди. Эндиликда улар медицина билимларини кенг пропаганда қилувчи марказларга айланиб қолди.

Шу билан бирга, областимиздаги кўпчилик пунктларнинг моддий-техника базалари шу кунинг талаблари даражасида эмас. Қурилиш ишлари плани бажарилмайди. Ўтган йили Оҳангарон, Бўка, Ўрта Чирчиқ районларида, бу борада қониқарсиз иш олиб борилди.

Аҳолига «тез ёрдам» медицина хизмати кўрсатиш сохасида ҳам бир мунча ютуқлар қўлга киритилди. Лекин, бу борада ҳали қатор камчиликлар мавжуд. Кўпгина «Тез ёрдам» бўлимлари малакали врачлар билан таъминланмаган. Айниқса, Оққўрғон, Чиноз, Оржоникидзе ва Калинин районларида бу масалага етарли эътибор берилмаётир.

Аҳоли ўртасида санитария-гигиена билимларини кенг пропаганда қилиш шу куннинг муҳим вазифасидир. Ҳозир ана шу соҳа бўйича комплекс планлар ишлаб чиқилган. Айниқса, қишлоқ жойларида санитария-гигиена ишларини яхшилашга қаратилган тадбирлар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Областимизда медицина билимлари халқ университетларидан 45 таси ишлаб турибди. Ёш аёллар мактаблари машғулотларига ҳам кўпгина киши қатнашмоқда.

Область санитария маориф уйи томонидан кўрилаётган тадбирларни ҳам айтиб ўтиш лозим. Бу илмий ва пропаганда маркази ташаббуси билан районларда илғор тажрибалар мактаблари ташкил этилди. Оржоникидзе райони ва Ангрен шаҳрида ишлаб турган илғор марказлар томонидан белгиланган тадбирлардан областимиз миқёсида ҳам фойдаланиш мумкин. Шунингдек, жойларда медицина-санитария мавзуларида кинофестиваллар ўтказилмоқда. Таниқли шифокорларнинг чиқишлари ташкил этилмоқда.

Медицина ходимлари малакасини ошириш масалаларига эътибор кучайди. Областимизнинг даволаш-профилактика муассасаларида 3400 врач ишлаб турибди. Шулардан 20 киши фан кандидатидир. 295 врач олий ва биринчи даражали категорияга эга.

Шифокорларнинг профессионал билимларини ошириш ва такомиллаштириш йўлида қилинаётган ишлар кўлами кенгайиб кетди. Илмий-амалий конференциялар, семинарлар, конкурслар ўтказиб туриш яхши анъанага айланиб қолди.

Шифокорлар ўртасида мураббийлик ҳаракати ҳам кенг йўлга қўйилди. Соғлиқни сақлаш муассасаларида ҳозир 900 га яқин тажрибали шифокор ана шу фахрли ишга жалб этилди. Бугунги кунда Э. Орипов, У. Ҳасанов, А. Гладких каби фидойи ва жонкуяр мураббий шифокорларнинг номларини фахр билан тилга оламиз.

Яқинда бўлиб ўтган медицина ва дорихона ходимлари область активи йиғилишида ана шулар ҳақида батафсил гапирилди. Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Б. У. Тошбеков қилган докладда, музокарада сўзга чиққан нотиқларнинг сўзларида 1980 йилда медицина ходимлари олдида турган энг муҳим вазифалар таъкидлаб ўтилди.

Область активи йиғилишида Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри С. Орипов, область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Пиғилишда область партия комитетининг секретари Ўртоқ А. Икромов қатнашди.

А. АЛИЕВ.

ИҚТИСОДИЙ БИЛИМЛАР ОММАГА

(ПРОПАГАНДИСТЛАР ДАВРА СУҲБАТИДАН)

...АВВАЛИГА Санобарга ҳеч ким ишонмади: нахотки у бир ўзи учта ўровчи машинани бошқарянти! Янги йўлдаги «Лаззат» кондитер ишлаб чиқариш корхонасида ҳам мамлакатнинг бошқа корхоналарида ҳам бу ҳалигача кўрилмаган ишлик эди.

Иқтисодий мактабдаги машғулотлардан бири худди шу туфайли ҳам қизғин баҳс билан тугади. Шунда пропагандист Людмила Анатольевна Врублевская тингловчиларга келгуси машғулотни аудиторияда эмас, балки Санобар Тошматованинг иш ўрнида ўтказиш ҳақида таклиф киритди.

Машғулотга тайёрланишда меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг инженери Л. А. Врублевская Санобарнинг иш усулларини диққат билан кузатди, унинг ҳар бир ҳаракати, ҳар бир қадамини хронометр ёрдамида ҳисобга олиб борди. У шунга ишонардики, Санобарнинг тажрибаси диққат билан ўрганиб чиқилса, кўпчилик ундан намуна олса, меҳнат унумдорлигини бемалол ошириш мумкин.

Ўтказилган машғулотдан сўнг иқтисодий мактаб тингловчиси Санобар Тошматованинг ташаббуси Янгийўл шаҳар партия комитети томонидан маъқулланиб, на фақат қандолатчилар, балки шаҳардаги бошқа корхоналарнинг ишчилари томонидан ҳам қўллаб-қувватланди.

Область партия комитети Сиёсий маориф уйи билан «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталарининг редакциялари уюштирган область пропагандистлари давра суҳбатида иқтисодий мактаб пропагандисти Л. А. ВРУБЛЕВСКАЯ шулар ҳақида қувонч билан сўзлаб берди.

Мазкур суҳбатга иқтисодий мактаб ва семинарларнинг раҳбарлари, пропагандистлар тўпланишган эди. Улар областимиз шаҳар ва районларида иқтисодий таълим олдида турган кўпгина муҳим масалаларни муҳокама қилиб, шуни қайд этдиларки, кейинги йилларда бу соҳада муайян ютуқларга эришилди. Сиёсий маориф уйининг мудири З. М. КОНОПКО мана шундай рақамларни келтирди: областимиз иқтисодий таълим системасида ҳозирги ўқув йилида 360 мингдан ортиқ меҳнаткаш ўқимоқда. Салкам 11 минг киши пропагандист улар билан машғулот олиб бораяпти! Янги иқтисодий мактаблар ва семинарлар раҳбарларининг салкам 70 проценти «Пропагандист — самарадорлик ва сифат беш йиллигина» ҳаракатида қатнашмоқда.

Иқтисодий таълим системасида ўтказилаётган машғулотларнинг сифатини ошириш, назарий ва методик савиясини яхшилаш, биринчи навбатда марксизм-ленинизм классиклари, ўртоқ Л. И. Брежнев асарларини ўрганишга эътиборни кучайтириш соҳасида кўпгина тадбирлар кўрилди.

Айни вақтда шу нарса ҳам таъкидландики, иқтисодий таълим системасида шахсий ижодий планлар билан иш олиб бораётган пропагандистлар сиёсий таълим системасида шундай план асосида машғулот ўтказаётган пропагандистларга нисбатан ҳали анча камдир. Шунингдек кўпгина ҳолларда иқтисодий мавзулар бўйича рефератлар ёзилмайди, тингловчиларга амалий топшириқлар бериш усули кам қўлланилади.

Кўпгина ҳолларда пропагандистлар назарий курсни конкрет ишлаб чиқариш топшириқлари билан қўшиб олиб боришга етарлича эътибор бермайдилар, меҳнат тарбияси масалалари билан қизиқмайдилар, шахсий планларни ишлаб чиқишда, илғор тажрибани ўрганиш, ўргатиш ва кенг ёйишда фаол иштирок этмайдилар.

Бунинг учун фақат пропагандистларнигина айблаб бўлмайди, албатта. Уларнинг кўпчилиги ўз устида ишлайдиган, меҳнатсевар, ташаббускор кишилардир. Лекин, пропагандистлик сохасида ҳали тажрибанинг камлиги, методик маҳоратнинг етишмаслиги, илғор пропагандистлар иш тажрибалари пухта ўрганилмаётганлиги туфайли ўзи юқоридаги каби камчиликлар содир бўлиб турипти.

Давра суҳбатида иқтисодий таълим системаси илғор пропагандистлари ўз тажрибалари билан ўртоқлашганликлари шу жиҳатдан айниқса фойдали бўлди. Шу нарса ҳам таъкидландики, шаҳар ва район партия комитетларининг сиёсий маориф кабинетлари, уларнинг иқтисодий кенгашлари тингловчилар билан машғулотларни ташкил этишда ҳар бир пропагандистга амалий ёрдам бериб туришлари даркор. Токи иқтисодий мактаблар ва семинарларда ўрганилаётган ҳар бир назарий қоида тингловчиларга ишлаб чиқариш вазифаларини ҳал қилишда конкрет йўл-йўриқ бўлиб хизмат қилсин. Аниқ иқтисодий мисолларни таҳлил этиш эса кенг умумлашмалар билан боғланиб, партия иқтисодий сиёсати чуқур илмий асосга қурилаётганлиги учун ҳам тўғри ва ҳаққоний эканлигини исбот қилсин.

ПИСКЕНТ РАЙОНИДА

ҚУЛИ ГУЛ НОВВОИЛАР

ПИСКЕНТ шаҳри нон комбинатининг ишчилари район аҳолисини нон ва нон маҳсулотлари билан таъминлашда катта ютуқларни қўлга киритишмоқда. Корхонада мусобақа уюштирилган бўлиб, унда Х. Мирақмедов бошлиқ булка нон цехи ишчилари пешқадамлик қилишяпти. Улар январь ойи план ва топшириқларини ортиғи билан ado этишди. Планда белгиланганидан 4 тоннадан кўпроқ маҳсулот етказиб берилди.

Шунингдек, комбинатнинг Қ. Матмусаева, О. Алимова мастерлик қилаётган коллективлари ҳам мусобақада пешқадамлик қилиб, аҳолига сифатли ва бўрсилдоқ нон тортиқ этишяпти.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

2-«Пискент» совхозида А. Икромов номли 15-ҳунар техника билим юртининг филиали очилди. Бу ерда совхоз эҳтиёжи учун механизатор кадрлар тайёрланади.

Айни кунларда билим юртида 35 нафар ўқувчи техника сир-асрорларини ўрганишяпти. Улар билан Э. Эсанбоев, Т. Утенов каби ўқитувчилар ҳам назарий, ҳам амалий машғулотлар олиб боришмоқда.

МАГАЗИН ҲАМИША ГАВЖУМ

«Спорт буюмлари» магазини ҳамиша харидорлар билан гавжум бўлади. Бу ердан спорт яхлисмандлари ўзларига керакли буюмларини сотиб олишлари мумкин. Харидорларга Рустам Қобулов, Ашраф Маликов каби савдо ходимлари намунали хизмат кўрсатишяпти. Шунинг учун ҳам бу савдо тармоғида ойлик план ва топшириқлар ортиғи билан ado этиляпти.

А. МАЛЛАХЎЖАЕВ.

МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ОЛДИДА

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда маданият муассасаларининг тутган ўрни катта ва беқиёсдир. Маданият уйлари, клублар, кутубхоналар, ўлка музейлари идеологик, маданий-оқартув ишларнинг чинакам оммавий марказига айланиб қолди.

Областимиз маданий-оқартув муассасаларида ҳам ўтган йили бу соҳада кўп ишлар қилинди. Бу йил эса улар олдида янада улуғвор вазифалар турибди. Ана шу масалаларни муҳокама қилиш мақсадида маданий-оқартув муассасалари ходимлари яқинда ўзларининг область активи йиғилишига тўпландилар.

Актив йиғилишини область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Г. Б. Йўлдошева қисқача кириш сўзи билан очди.

«Маданият муассасаларининг 1979 йил иш якунлари ва КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида галдаги вазифалари тўғрисида» область маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ В. А. Емцов доклад қилди.

— Маданий-оқартув муассасаларининг кенг тармоғига эгамиз, — дейди докладчи. Бугунги кунда областимизда 486 та клуб, 770 дан ортиқ оммавий кутубхона, 3 та давлат ўлка музейи, 10 га яқин маданият ва истироҳат боғи ишлаб турибди. Кейинги тўрт йил ичида 9 та клуб ва 88 та кутубхона очилди. Юздан ортиқ муассаса яхши жиҳозланган янги биноларга кўчиб ўтди.

Шу давр ичида китобхонлар сони 120 минг кишига кўпайди. 17 минг киши маданият ўчоқларида ташкил этилган турли тўгаракларга аъзо. Кутубхоналарнинг марказлашган тармоғи тўла амалга оширилмоқда. Ҳозирнинг ўзида 5 та райондаги энё масканлари ана шу системада иш олиб бормоқда. Колхоз ва совхозлар, қишлоқ ва посёлка Советлари базасида ташкил этилган маданият ва маданий-спорт комплекслари сони 25 тага етди.

Маданий-оқартув муассасалари орқали меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш борасида кейинги вақтда Чирчиқ, Янгиобод, Бекобод, Ангрен ва Олмалиқ шаҳарларида ҳамда Бекобод, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон районларида ибратли ишлар қилинди. Партия, совет, касаба союз ва хўжалик органларининг кундалик эътибори туфайли бу шаҳар ва районларда маданий-оқартув муассасалари тармоғи кенгайди. Уларда намунали оммавий-сиёсий ишлар олиб борилмоқда. Эндиликда бу маданият ўчоқлари шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг энг севимли жойларига айланди.

«Бизнинг цех маданияти» деган ибора тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Бу тушунча кенг маъно касб этади. Чунки, саноат корхоналари ва турли муассасаларда ташкил этилган клублар маданиятни кенг тарғиб этишда фаол иш олиб бормоқдалар.

Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмаси, Олмалиқдаги «Баҳор», Бекобод ва Бўстонлиқ районлари марказларидаги клублар ана шундай маданият ўчоқларига айланган. Коммунистик районидаги «Политотдел» ва «Ленинский путь», Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Ха номли, Ғалаба районидаги Ленин номли, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» ва бошқа колхоз ва совхозларда фаолият кўрсатаётган қишлоқ клублари тўғрисида ҳам ана шундай ижобий фикрни айтиш мумкин.

Бу маданият ўчоқларида доим ҳаёт қайнайди. Уларда ўз касбининг моҳир усталари бўлган мутахассислар ишлашмоқда. Ташкил этилаётган тадбирлар доим қизиқарли ва мароқли ўтади.

Областимизда бадиий ҳаваскорлик коллективлари фаолиятларини янада яхшилаш юзасидан кейинги йилларда яна қатор тадбирлар белгиланди. Ўтган йилнинг ўзида тўгараклар сони 364 тага кўпайди. Уларга эса 9137 киши жалб этилган. Оққўрғон, Бекобод, Бўка, Ўрта Чирчиқ районлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқишлари меҳнаткашлар томонидан илиқ қарши олинмоқда. Кўпгина коллективлар хор, ашула ва рақс ансамблари республика кўрик ва конкурсларида муваффақиятли қатнашдилар.

Бироқ, шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бадиий ҳаваскорлик коллективлари концерт программалари ҳали ҳам жанр жиҳатидан рангбаранг эмас. Айниқса, драма, тасвирий санъат, фото ҳаваскорлик тўгараклари бизда оз. Янгийўл, Коммунистик, Ўрта Чирчиқ районларида бу масалага алоҳида аҳамият бериш лозим.

Клуб ва кутубхона муассасалари меҳнаткашларнинг ҳақиқий дам оладиган ва ҳордиқ чиқарадиган масканлари бўлиши керак. Лекин, кўпгина муассасалар жойлашган биноларнинг яхши жиҳозланмаган. Уларга ҳар томонлама намунали методик ёрдам кўрсатилаяпти деб бўлмайди. Бу ҳол кадрлар тайёрлаш иши билан ҳам бевосита боғлиқдир. Айниқса, уларнинг малакасини ошириш масалаларига жиддий эътибор бериш лозим.

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллигига областимиз маданият ходимлари катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Юбилей олдидан турли тематик кўргазмалар ташкил этилмоқда. Ҳаваскорлик коллективларининг махсус концерт программалари тайёрланмоқда.

Доклад юзасидан бўлган музокарада Оққўрғон район ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Нишонов, Чирчиқ шаҳар маданият бўлимининг мудири В. В. Финагеева, область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари Н. Н. Насимов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар. Улар маданий-оқартув муассасалари ходимлари олдида турган муҳим вазифалар ҳақида тўхталдилар.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосари ўртоқ З. Йўлдошев қатнашди.

Йиғилишда область маданият ходимларининг 1980 йилги социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

24 ФЕВРАЛЬ — СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИ ЯХШИЛАЙЛИК

БОШҚАРМАМИЗ ходимлари жойларда сайлов кампаниясига хизмат кўрсатиш юзасидан катта тайёргарлик ишларини бошлаб юбордилар. Яқинда бу масала кенгайтирилган советимизда кўриб чиқилди ва тадбирлар белгиланди. Аввало савдо муассасаларининг қиёфасини ушбу муҳим санага бағишлаб ўзгартиришга киришдик. Ҳозир кўпчилик муассасаларимиз ва умумий овқатланиш тармоқларида деворларни оқлаш, дераза ва витриналарни безатиш давом этяпти.

Савдо корхоналари ва ишчи таъминоти бўлимлари томонидан мавжуд 191 сайлов участкасини зарур канцелярия ва хўжалик товарлари билан таъминлашга алоҳида аҳамият берилаяпти. Район ва шаҳар ижроия комитетларига шу мақсадларда 112 минг сўмлик чакана савдо лимити ажратилди.

«Ўзтекстильторг» базасидан 35 минг сўмлик қизил ранг материал олинди ва сайлов участкаларини жиҳозлаш учун тарқатилмоқда.

«Ўзкультторг» ва «Ўзхозторг» республика базаларидан сайлов кампанияси мақсадлари учун 9,7 минг дона турли хил қалам, 8,6 минг дона ҳар хил ручкалар олиб сотув учун тарқатилди. Бундан ташқари ёзув машинкалари учун 420 дона лента, кўплаб сиёҳ порошоклари, конвертлар, канцелярия китобчалари савдоси уюштирилмоқда.

Областимизнинг шаҳар ва районларида ижроия комитетлар томонидан сайлов участкаларига савдо корхоналари ва умумий овқатланиш тармоқларини бириктириб қўйиш тажрибаси қўлланилаяпти.

Сайловолди йиғилишларида номзодлар билан учрашув кунларида умумий овқатланиш корхоналари кенг ассортиментда кондитер маҳсулотлари, алкоголсиз ичимликлар билан савдо қилади.

24 февраль — биз учун алоҳида масъулиятли кундир. Тасдиқланган тадбирлар планига мувофиқ ҳар бир савдо ва умумий овқатланиш корхонаси ўша кун ўзи бириктирилган сайлов участкасида хизмат кўрсатади.

Ходимларимиз сайлов кампанияси кунларида аҳолига кунгилдагидек хизмат кўрсатиш учун ҳамма ишларни қиладилар.

О. ЮСУПОВА,
область савдо бошқармасининг бошлиғи.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг илғор сут соғувчиси Людмила Полякова говмушлари маҳсулдорлигини ошириб бораётир. Ўтган йили у ўзига бириктирилган сигирлардан 5100 килограммдан сут соғиб олган эди. Бу йил соғувчи сигирлари маҳсулдорлигини 5200 килограммга етказишга сўз берган. Суратда: сут соғувчи Л. Полякова.

Е. Ботиров фотоси.

ОБЛАСТЬ илғор чорвадорларининг яқинда бўлиб ўтган қурултойида Ғалаба районидаги Волков номли совхоз самарали иш олиб бораётган хўжаликлар қаторида тилга олинди. Мухбиримиз совхоз директори З. НАЗИРОВ билан учрашиб, у билан суҳбатлашди.

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАР ДАВРАСИДА

ТАЖРИБА, ТАКЛИФ, МУАММОЛАР

ХЎЖАЛИГИМИЗ кўп тармоқли. Лекин асосан сут, гўшт етиштиришга ихтисослаштирилгандир. 1975 йилдан бошлаб замонавий усулда қурилган сутчилик комплекси ишлай бошлади. Бу ерда ҳамма ишлар деярли механизация ёрдамида бажарилади. Импульс сут соғиш қурилмаси чорвадорлар хизматида. Соғилган сут махсус трубопроводлар орқали цистерналарга бориб тушади. У ерда совутилади. Сўнгра жўнатилади. Ҳар бир сут соғувчига 50 бошдан сигир бириктирилган. Деярли ҳамма сут биринчи сортларга топширилмоқда.

Ўтган йили соғин сигирлардан ўртача 3018 литрдан сут соғиб олинган эди. Бу йилги марра 3300 литр.

Тўғри, биз эришаётган бу кўрсаткич областнинг ўртача кўрсаткичидан паст. Бунинг объектив сабаблари ҳам бор. Совхозимиз ташкил этилганда наслли сигирлар билан хўжаликни таъминлаш «Облзаготживпром» эimmасига юклатилган эди. Бироқ улар бу соҳада бизга яхши ёрдам бермаяптилар.

Биз олимлар билан ҳамкорликда серсут сигирлардан олинган бузоқларни саралаб алоҳида боқиб, маҳсулдор сигирларни кўпайтириб бормоқдамиз. Шуни фахр билан айтишимиз керакки, сигирни боқиш, парвариш қилиш ишлари намунали ташкил этилаётганлиги туфайли маҳсулот сифати яхши бўляпти. Давлатга топширилаётган сутнинг мойлилик даражаси 4 процентдан кам бўлмаётир.

Бундан буён ҳам ишлаб чиқаришга фан ютуқларини изчиллик билан жорий этиб, кўрсаткичларимизни янада яхшилаш учун астойдил ҳаракат қиламиз.

1978 йилда 1783 тонна сут соғиб олиниб, шундан 1565 тоннаси давлатга сотилган эди. Ўтган йили эса 2181 тонна сут соғиб олинди. Давлатга 1920 тонна сут сотилди.

Гўшт топширишда ҳам салмоқли ютуқларга эришмоқдамиз. Ўтган йили мўлжалдаги 221 тонна ўрнига 263 тонна гўшт топширдик. Давлатга топширилган қорамолларнинг ўртача вазни 418 килограммданга тўғри келди.

Бу йил 300 тонна гўшт топширамиз. Ўртача тирик вазн 450 килограммга етказилади.

Илгарилари фақат январь ойида мол топшириб, шу ойнинг ўзидаёқ гўшт планини бажаришга одатланган эдик. Тажриба шуни кўрсатдики, бундай қилинса, айрим ҳолларда ориқ молларни ҳам топширишга тўғри келади. Биз молларни жадал усулда боқиб, семирганларини пешма-пеш танлаб, ой сайин гўштга топширишни режалаб қўйдик.

Мўл-кўл ем-хашак жамғарамиз. Фақат сигирларгагина эмас, бўрдоқига қўйилган молларга ҳам сара ем-хашак бериш имкониятига эгамиз. Бу имкониятдан яхши фойдаланишимизда ем-хашак цехининг роли каттадир. Бу цехда хашаклар майдаланади, махсус қурилмаларда буғланиб, турли витаминлар билан бойитилади. Лавлаги қиёми маълум нормада қўшилади. Сўнг бўрдоқига қўйилган моллларга берилади. Шунинг учун ҳам қиш даврида маҳсулот етиштириш сира қийин эмас. Бўрдоқига қўйилган моллар суткасига 400—500 грамм семиради.

Ўтган йили январида 123 тонна сут топширган эдик. Бу йил ана шу ойда бу кўрсаткич 158 тоннага етди. Шундай қилиб, қишлов соз ўтяпти. Маҳсулот таннархи ҳам арзонлашиб бораётир. Бир центнер семиртириш учун сарфланадиган озуқа 1978 йилдагига нисбатан 185 озуқа бирлигига камайди. Шунингдек, бир литр сут етиштириш учун сарфланадиган озуқа эса 0,14 озуқа бирлигига камайди.

Рентабеллик ортмоқда. 1978 йилда чорвачиликдан 260 минг сўм, шу жумладан сутчиликдан 48 минг сўм фойда олинган эди. 1979 йилда эса олинган фойда 600 минг сўмни ташкил этди. Шундан 144 минг сўми сутчиликдан олинди. Бу йилги мўлжалимиз бундан ҳам кўп фойда олишдир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленуми қарорлари асосида янги-янги режаларни амалга оширамиз. 3 минг бош ғунажин боқиладиган комплекс қуриляпти. Биринчи ярим йилликда битади. У ишга тушгач, ҳар йили 1,5 минг бош бўғоз ғунажинлар ўстирилиб, қўшни хўжаликларга топширилади.

Матбуотда совхозимиз чорвадорларининг ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилидаги социалистик мажбуриятлари, қишловни муваффақиятли ўтказиш бўйича белгиланган тадбирларни эълон қилинганди. Бу тадбирлар область партия комитети томонидан маъқулланди. Зиммамизга янада масъулиятли ва шарафли вазифалар юклатилди.

Хўжалигимиз чорвадорлари бу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Бу йил давлатга 2300 тонна сут, 300 тоннадан ортиқ гўшт етказиб беришга аҳд қилдик. Бунинг учун бизда ҳамма имконият бор. Сигир соғувчилар ва молбоқарлар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа кучайтирилган. В. Беляева, Н. Мирзақулова, Л. Папехина, Н. Эркаби. Бироқ айни ўрим-йиғим кизғин кунларда хашак ўрадиган КИР-1,5 техникаси учун эҳтиёт қисмлар етишмайди.

Совхозимизда Германия Демократик Республикасидан келтирилган Е-280, Е-301 маркали хашак ўрадиган механизмлар ҳам бор. Бироқ юқорида айтганимдек, уларга ҳам эҳтиёт қисмлар йўқ. Шунинг учун бу механизмлар кўпдан бўён ишлатилмасдан бекор ётибди. Аслини олганда бу механизмлар учун керак бўладиган эҳтиёт қисмларни «Узкомсельхозтехника» буюртмаси билан олишимиз керак. Лекин улар бизнинг бу соҳадаги талабларимизни қондира олмаётирлар.

Комплексимизда қанчадан-қанча қимматбаҳо механизмлар, совутиш қурилмалари ишлаб турибди. Буларга техника хизмати кўрсатиш ҳам «Узкомсельхозтехника» эimmасига юклатилгандир. Афсуски, уларнинг хизмати доимий ва малакали бўлмаяпти. Баъзан механизмлар бузилиб қолади. Шунда тузатиб беришни илтимос қилиб, «Узкомсельхозтехника»га мурожаат қиламиз. Лекин усталар вақтида етиб келишмайди. Қайта-қайта мурожаат қилишга тўғри келади. Бу вақт ичида эса ўша механизмлар тўхтаб ётади. Яхши ишламайди. Маҳсулот миқдорига ҳам, сифатига ҳам салбий таъсир кўрсатади.

Бизда ана шу мураккаб механизмлар билан «тилласшиб», уларни яхши созлай оладиган мутахассисларимиз бор. Бироқ запас қисм йўқлиги учун уларнинг қўли налталик қилиб қолади. Чунки, запас қисм «Узкомсельхозтехника» район бирлашмаси орқали бизга юборилиши керак.

Шу ўринда савол туғилади. Нима учун запас қисмларни катта-катта сутчилик комплексларига бевосита етказиб бериш мумкин эмас? Шундай қилинса, икки томонлама фойда бўлур эди: техника бузилиб қолган тақдирда ўзимизнинг усталаримиз зудлик билан тузатар эдилар, илтимослар, турли хил ёзишмаларга чек қўйиларди, қанчадан-қанча вақт тежаларди.

Биз Москвадаги биотехника институти олимлари билан ҳамкорликда ем-хашакнинг тўйимлилигини ошириш соҳасида тажриба олиб бормоқдамиз. Масалан, шоли похоли, арпа сомони, ғўзапоя майдаланиб, қориштирилиб, целевердин ферменти билан дориланиб, силос бостирилади. Оқибатда бундай озуқанинг тўйимлилиги кескин ортмоқда. Моллар уни нушхўртга чиқармасдан ейди. Агар беда кўклитида силос қилинса, албатта, унинг сифати яхши бўлмайди. Целевердин қўшилган тақдирда эса сифати кескин яхшиланади. Уни истеъмол қилган сигирларнинг сутидаги ёғ моддаси 0,2—0,3 процент кўпаяди.

Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили дастлабки ойига якун чиқарилди. Эришаётган натижаларимиз анча қувончли бўлмоқда. Яқинда бўлиб ўтган чорвадорлар қурултойида гўшт, сут етиштиришни кўпайтиришнинг янги-янги резервлари ва имкониятлари кўрсатиб берилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети областимиз чорвадорлари белгилаган тадбирларни маъқуллади.

Биз партия белгилаб берган режаларни оғишмай амалга ошириб, янги марраларни қўлга киритиш учун курашамиз.

МОСКВАДАГИ ОЛИМПИАДА УЧУН АСОСИЙ ИШЛАРНИНГ ҲАММАСИ ҚИЛИБ БЎЛИНДИ

«ОЛИМПИАДА-80» ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ И. Т. НОВИКОВ ТАСС МУХБИРИГА ЖАВОБ БЕРАДИ

«Олимпиада-80» ташкилот комитетининг раиси И. Т. Новиков бошчилигидаги комитет делегацияси Халқаро олимпиада комитетининг навбатдаги 82-сессиясида қатнашиш учун 7 февраль куни Лейк-Плэсидга учиб кетади. Делегациянинг жўнаб кетишидан олдин ТАСС мухбири ўртоқ И. Т. Новиковга учраб: делегациянинг сафаридан кузатилган мақсад нима ва сиз, XXII Олимпиада ўйинларини ўтказадиган ташкилот комитетининг раиси сифатида АҚШ маъмуриятининг Москвада олимпиада ўйинларига қарши бошлаган кампанияси хусусида нима дея оласиз?—деган саволига жавоб беришни илтимос қилди.

— Халқаро олимпиада комитетининг сессиялари, айниқса, олимпиада ўйинлари ўтказиладиган йилдаги сессиялари олимпиада ҳаракатида ва бутун халқаро спорт ҳаракатида муҳим воқеадир. Бу сессияларда навбатдаги ўйинларга тайёргарлик юзасидан ташкилот комитетларининг ҳисоботларини тинглаш одат тусига кириб қолган. Олимпиада мусобақаларини ўтказишга, XXII Олимпиада ўйинларининг қатнашчилари ва меҳмонларини қабул қилишга тайёргарликнинг аҳволи тўғрисида сессия қатнашчиларига маълумот бериш сафаримизнинг асосий мақсадидир. Ташкилот комитетининг делегацияси (Москва Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Прфмислов делегация составига киради) Халқаро олимпиада комитетининг сессиясига Москва олимпиадасини ўтказиш учун асосий ишларнинг ҳаммаси қилиб бўлинганлигини англаган ҳолда бормоқда. Биз ўз ҳисоботимизда олимпиадага хизмат қиладиган кўпчилик спорт иншоотлари ишга туширилганини, бу иншоотлар замонавий спорт-технология асбоб-ускуналари ва анжомлар билан, ғоят аниқ ишлайдиган судья ахбороти аппаратлари билан таъминланганини қайд этамиз. Москва олимпиадасига хизмат қилувчи бошқа шаҳарлар — Таллин, Ленинград, Киев ва Минск бутун «олимпиа оиласи»ни — спортчиларни, расмий кишиларни, фахрий меҳмонларни, журналистларни, шунингдек кўпдан-кўп туристларни шодиёна кутиб олишга тайёр.

Беш йилдан ортиқ вақтдан бери давом этиб келаётган тигиз ва хилма-хил ишлар ҳозир энг масъулиятли, тугалловчи босқичга келди. Шу даврда биз тайёргарлик ишларини тугатиш ва ўйинларни ўтказиш масалаларини Халқаро олимпиада комитети билан муҳокама қилишимиз, уннинг маслаҳатларини ва тавсияларини олишимиз айниқса муҳим.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, жамики ишларимиз давомида биз Халқаро олимпиада комитети билан, халқаро спорт федерациялари ва миллий олимпиада комитетлари билан жуда мустаҳкам амалий алоқалар боғлаб турибмиз. Халқаро олимпиада комитетининг бўлиб ўтган сессияларидаги ҳисоботларимиз маъқулланди. Лейк-Плэсида ҳам шундай бўлишидан умидворсиз ва яна бир неча ойдан кейин олимпиада ўйинлари очилиши арафасида Халқаро олимпиада комитетининг 83-сессияси Москвада ўтказилишига навбат келганида ташкилот комитети билан Москва Советининг ижроия комитети XXII Олимпиада ўйинларини ўтказишга тўла равишда тайёргарлик кўриб қўйилгани ҳақида маълумот берадилар. Ўйинларда қатнашиш тўғрисидаги таклифномалар ҳамма миллий олимпиада комитетларига 1980 йил 17 январда юборилди, биз олимпиада ўйинларининг ҳамма қатнашчиларини меҳмондўстлик билан кутиб олишга мунтазирмиз.

Москвадаги олимпиада-80 га қарши АҚШ маъмурияти бошлаган кампанияга келганда, бу хусусда қуйидагиларни айтиш мумкин:

Халқаро олимпиада Комитетининг 1974 йил октябрида қабул қилган қарори натижасида Москва XXII Олимпиада ўйинлари ўтказиладиган жой бўлиб қолган. Олимпиада ўйинларини ўтказиш ёки ўтказмаслик, бекор қилиш ёки бошқа жойга кўчириш масаласи у ёки бу арбобларнинг субъектив нуқтаи назарларига, сиёсатдаги беқарорликларига боғлиқ бўлмаслиги керак.

Биз олимпиадага тайёргарлик кўриш чоғида олимпиада хартиясининг қоидаларига қатъий амал қилдик, ўз зиммамизга олган ҳамма мажбуриятларни аниқ бажариб келдик ва бажараяпмиз. Ана шу ишларнинг ҳаммасида биз Совет давлатидан мадад ва ёрдам олиб турдик. Совет давлати олимпиада ўйинлари ўтказилаётган вақтда олимпиада комитетига кафолот берган.

Олимпиада ўйинлари ҳозирги инсоният ҳамжамияти турмушига энг эътиборли халқаро спорт мусобақалари тарихасидагина эмас, шу билан бирга, халқлар ўртасидаги муносабатларда ҳамжиҳатлик ва дўстлик, холис ният, тинчликни мустаҳкамлаш муҳитини вужудга келтиришга кўмаклашадиган воқеа ҳам бўлиб кирган.

Биз аминмизки, Халқаро олимпиада комитетининг, жуда кўпчилик миллий олимпиада комитетларининг, халқаро спорт федерацияларининг ақл-идроки ва вазминлиги, олимпиада ҳаракатини ривожлантириш истиқболларини англаши муайян сиёсий кучларнинг Москва Олимпиадасига қарши ва шунингдек, умуман олимпиада ҳаракатига қарши кўпорувчилик режалари рўёбга чиқишига йўл қўймайди.

Шунга биноан, бу 19 июль куни Москвада В. И. Ленин номли Марказий стадионда очиладиган XXII Олимпиада ўйинларига ғоят жадаллик билан ҳозирлик кўришни давом эттираверамиз.

МЕҲНАТНИНГ ТАГИ РОҲАТ

БОСМАХОНАМИЗНИНГ кенг, ёруғ цехларига кирсангиз «Беш йиллик топширитини муддатидан илгари бажарамиз», «Сафимизда қолоқлар бўлмасин», «В. И. Ленин туғилган кунинг 110 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оламиз» каби шиорларга кўзингиз тушади. Бу жанговар чақириқлар ишчи-хизматчиларимизнинг дил сўзларидир.

Коллективимиз ўнинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йилида самарали меҳнат қилди. Якунловчи йилда ҳам жанг-ги-янги зафарларга эришиш ҳаммамизнинг ниятимиздир.

Матбаачилар социалистик мусобақани қизитиб бориб, ўтган йилнинг 21 декабридаёқ ҳамма кўрсаткичлар бўйича топшириқни зиёдаси билан ado этдилар. Товар маҳсулотини реализация қилиш 103,4 процентга бажарилди. Меҳнат унумдорлиги 1,9 процент ўсди. Ўнинчи беш йилликнинг тўрт йилида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 20,7 процентга кўпайди. 1980 йилда эса 10 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз.

Шуни таъкидлаб айтиш керакки сўнгги тўрт йилда қўл кучини талаб қилувчи жуда кўп жараёнлар механизациялаштирилди. Бу даврда мамлакатимиздаги илмий текшириш институтлари билан ҳамкорликда 6 та илмий тадқиқот тавсиялари ишлаб чиқаришга жорий этилди. Қатор ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш туфайли маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўсди ва сифати яхшиланди.

Касаба союз ташкилоти бу ишларни ado этишда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Ишчи ва хизматчилар фан ва техника ютуқларини жорий этишда актив иштирок этишяпти. Кейинги вақтларда тежамкорликка эътибор кучайтирилди. Тўртта цехнинг ўзи 492 тонна қоғозни тежаб қолда. Ундан эса миллионлаб нусха газета ва журналлар тайёрлаш мумкин. Ўтган йилнинг ўзида 648 гектокалорий иссиқлик энергияси, 20 минг куб метр табиий газ, 242 минг киловатт-соат электр энергия, полиграфия бўёғи, картон ва бошқа шу каби 215 минг сўмлик хом-ашё тежаб қолинди.

Касаба союз ташкилоти социалистик мусобақага раҳбарликни яхшилаб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда. 12 та йирик цех коммунистик меҳнат коллективи, 50 бригада, 700 илғор ишчи коммунистик меҳнат зарбдори деган номни оқлаб келмоқда.

90 бригада, 450 нафар пешқадам ишчи беш кунлик топшириқни тўрт кунда бажариш ҳаракатига қўшилган. Л. Гаврилова, Н. Тарасова, Т. Дубинцева, Т. Ғаниев, Н. Умаров, Қ. Мансуров, Б. Миродилов, Р. Исмоилов, Р. Муҳамедов, С. Умуразоқов, Ғ. Боқиева каби ўнлаб ишчилар мусобақада доимо пешқадамлар сафида боришяпти.

Социал, иқтисодий ва техник ривожлантиришнинг комплекс плани асосида корхонамизда қурилиш ишлари кенг қулоч ёзган. Ҳозир энг катта қурилиш объектларидан бири янги газета корпусидир. Газета биносини 1981 йилда фойдаланишга топшириш мўлжалланган. Ўтган йили бунёдкорлар бу қурилиш объекти бўйича қурилиш-монтаж ишлари топширигини эпиёдаси билан ado этдилар.

Биз, ишчи ва хизматчиларнинг самарали меҳнат қилишлари учун зарур шароитларни яратиб бермоқдамиз. Бир қатор маданий-маиший биноларни бунёд этилди. Кейинги вақтда 200 ўринли ётоқхона, 32 оилага мўлжалланган янги уй фойдаланишга топширилди. Ҳозир янги спорт комплекси қурилиши ниҳоясига етай деб қолган.

Ишчи, хизматчиларимиз барча шарт-шароитларга эга бўлган уйларда яшашади. Бундай қурилиш ишларини давом эттираверамиз.

Халқимизда меҳнатнинг таги роҳат дейишади. Касаба союз ташкилоти ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат отпускаларида намунали ҳордиқ чиқаришлари устида тинмай ғамхўрлик қилаяпти. Ўтган йилнинг ўзида жуда кўплаб кишилар туристик путевкалар билан ғўзал шаҳарларда, денгиз бўйларида, тоғ зоналарида, санаторий, дам олиш уйларида, туристик базаларда ҳордиқ чиқаришди.

Корхонамиз ўзи ҳам бир қатор дам олиш базаларига эга. Айниқса тоғ зонасида қурилган Ю. А. Гагарин номли пионер лагери фарзандларимизнинг севимли масканига айланган. Худди шу жойда ишчи ва хизматчилар учун 200 ўринли дам олиш зонасини қурганмиз. Қибрайдаги «Ласточка» пионер лагерида ёз фасли ҳар сменада 350 ўғил-қиз дам олади. Бу лагерларнинг иккаласи ҳам санаторий типидадир. Фарзандларимиз дам олиш билан бирга даволанадилар ҳам. «Ласточка» пионер лагери ёнида катталар учун физиотерапия даволаниш санаторий-профилакторийси бор. Унда ишчи ва хизматчилар дам олишади ва даволанишади.

Коллективимиз В. И. Ленин туғилган кунинг 110 йиллигини меҳнатда, иҳтиёрий ҳаётда янгидан-янги ютуқлар билан кутиб олиш мақсадида социалистик мусобақани яна ҳам қизитиб юборди. Айниқса полиграфия маҳсулотлари, газета ва журналларни сифатли чиқариш йўлида талай тадбирлар амалга оширилаяпти. Шу билан бирга коллектив ўртасида ғоявий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб бораяпмиз. Коллективимизнинг мақсади доҳий Ленининг юбилейи ўтказиладиган йилни барча соҳаларда улкан зафарлар билан нишонлашдир.

Ҳ. СОЛИХОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти касаба союз комитетининг раиси.

ЭРОНДАГИ ВОҚЕАЛАР ТЕВАРАГИДА

ТЕҲРОН, 7 февраль. (ТАСС). Бу ерда бўлиб ўтган ислом революцион кенгашининг мажлисида собиқ шоҳнинг Эрон халқига қарши қилган жиноятларини текширувчи халқаро комиссиянинг иш бошлаши билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. БМТ Бош секретари К. Вальдхайм шу йил январь ойида Эронга қилган визити вақтида ана шундай комиссияни таъсис этишни таклиф қилган эди. Бу комиссия составига Эрон ҳамда бошқа мамлакатларнинг вакиллари киради. Комиссияни тузиш фикрини ислом революцион кенгаши билан оятилло Ҳумайни маъқуллади.

Эрон ташқи ишлар министри Эроннинг компетентлик органлари ағдариб ташланган шоҳнинг жиноий қилмишларини, 10 минглаб эронлик ватанпарвар қириб ташланганлигини ва мамлакатнинг миллий бойликлари талон-тарож қилинганлигини тасдиқловчи ҳужжатларни ҳамон йиғаётганликларини маълум қилди. Ана шу ҳужжатлар собиқ шоҳнинг айбдор эканлигини исботлаш ва уни судга бериш учун Эронга қайтариш мақсадида Панама маъмурларига тақдим этилади.

Эрон миллий ривожланиш министри Носир Миначчи бугун ислом революцион кенгашининг қарорига мувофиқ озод қилинди. У Эрон расмий маъмурларининг руҳсатисиз «ислом революцияси посбонлари» томонидан қамоққа олинган эди. АҚШ элчихонасида топилган ҳужжатлар унинг қамоққа олинишига сабаб бўлган эди. Студентларнинг сўзларига кўра, ана шу ҳужжатлар Миначчининг МРБ ходимлари билан алоқада бўлганлиги ва уларга ахборотлар бериб турганлиги фактини тасдиқлайди.

Эрон президенти Банисадр матбуот учун берган баёнотида студентларни улар «ҳукумат ичидаги ҳукумат» позициясида туриб иш кўрмоқдалар, деб айёблади ва уларнинг беруҳсат қилган ҳатти-ҳаракатларини қоралади. У студентларни интизомга ва конституция моддаларига риоя этишга чақирди. Президент таъкидладики, кишиларнинг гуноҳи тўғрисида юридик органлар ҳукм чиқариши керак, акс ҳолда мамлакатда анархия ҳукм суради.

ВАШИНГТОН, 7 февраль. (ТАСС). «Вашингтон пост» газетаси Банисадрнинг баёнотини шарҳлаб, қуйидагиларни ёзади: Эрон президенти ислом активлари билан ҳал қилувчи олишувга ҳозирлик кўрмоқда. Тангликни ҳал этишнинг энг яхши умидини Банисадр билан боғлаётган Америкаларнинг расмий шахслари президент аввал ўзининг ҳокимиятини мустаҳкамлаб олиши ва гаровга олинган кишилар озод қилиниши эвазига шоҳнинг қайтарилишини талаб қилаётган студентларни яккалаб қўйиши керак, дёмоқдалар.

ТЕҲРОН, 7 февраль. (ТАСС). Эрон командос бўлинмаларининг ҳарбий хизматчилари шоҳ режими ағдариб ташлангандан кейин Эрон қуролли кучларида ташкил қилинган ҳарбий революцион кенгашларнинг аъзолари қамоққа олинаётганлигига ва армиядан бўшатилаётганлигига қарши норозилик намойиши ўтказдилар. Намойишчилар: «халқ, ҳушёр бўл, сотқинлар тўнтаришга ҳозирлик кўрмоқдалар» деган шиорларни баралла айтдилар. Америка элчихонаси олдида бўлиб ўтган митингда Эрон ҳарбий хизматчилари ўзларининг оятилло Ҳумайнига содиқ эканликларини билдирдилар ва АҚШ элчихонасини ишғол қилган студентларнинг Эронда Американинг «бешинчи колоннаси»ни фош этишдан иборат ишларини қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қилдилар.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ВСР ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ХАНОЙ, 7 февраль. (ТАСС). Икки томонлама муносабатларни нормаллаштириш тўғрисида саккиз ойдан буён давом этаётган Вьетнам—Хитой музокаралари ҳанузгача бирон-бир сезиларли натижа бермади. Бунинг учун жавобгарлик батамом Хитой томони зиммасига тушади, дейилади Пекиндаги музокараларда қатнашаётган ВСР ҳукумат делегациясининг бу ерда тарқатилган баёнотида.

Ўтган йил февралида Пекин ВСРга қарши бошлаган ҳарбий авантюра шармандаларча маглубиятга учрагандан кейин Пекин музокаралар ўтказишга розилик беришга мажбур бўлган эди. Аммо Хитой Вьетнамнинг иккала мамлакат чегара районларида тинчлик ва барқарорликни таъминлашга қаратилган таклифларини муҳокама қилишдан бўйин товлаб, музокараларга тўғаноқ солиш, уни жўрттага чўзиш тактикасини танлаб олди.

Пекин музокараларни барбод этиш сиёсатини ўтказиб, Вьетнам—Хитой чегарасида кескинликни кучайтиришни давом эттирди. Хитой ҳарбийлари 1979 йил март ойининг ўрталаридан ва ҳозирги вақтгача иккала мамлакатнинг қуруқликдаги чегара районидагина 1500 дан кўпроқ қуролли ҳужумлар қилдилар. Ана шу ҳужумларнинг натижасида Вьетнамнинг шимолий вилоятларига талайгина зарар етказилди. Хитой маъмурлари Вьетнамга «яна сабоқ бериб қўямиз» деб доимо таҳдид қилмоқдалар, унга разил туҳмат ёғдирмоқдалар.

АМЕРИКА-ПОКИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

ИСЛОМОБОД, 7 февраль. (ТАСС). Бу ерда сиёсий ва ҳарбий масалалар юзасидан Америка—Покистон музокаралари давом этмоқда. Маҳаллий матбуотнинг ёзишича, музокаларнинг иштирокчилари Америка билан Покистон ўртасида 1959 йилда тузилган битимларни, уннинг амал қилиш доирасини кенгайтиришни ва унга очиқдан-очиқ Ҳиндистонга қарши қаратилган янги ҳарбий битим тузиш беришни назарда тутиб, қайтадан кўриб чиқиш масаласини муҳокама қилмоқдалар.

Жумладан, «Пакистан таймс» газетаси, 1959 йилда тузилган шартноманинг фақат Совет Иттифоқига қарши йўналтирилганлиги етарли эмас», деб ёзади. «Покистон, деб уқтирб ўтади газета, амалда жанубдан агрессияга дуч келмоқда». Бошқача қилиб айтганда янги Америка — Покистон шартномасининг таъсири Ҳиндистонга нисбатан ҳам тадбиқ этилиши керак.

БУЮК БРИТАНИЯ. Ўз ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиб, ўзбошимчалик ва репрессияларга қарши норозилик билдираётган ҳамма кишиларга қарши полиция ва амалдорлар ана шундай зўравонлик қилмоқда. Ишчи ишлар министрлигининг маълумотларига кўра кейинги 10 йил ичида Англия ва Уэльсининг полиция участкаларида жаъми 240 дан ортиқ киши ҳалок бўлди.

Камера—Пресс ТАСС фотоси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЛИССАБОН. Португалиянинг жанубий округи—Порталегри қишлоқ хўжалик кооперативлари ва коллектив хўжаликларининг меҳнаткашлари бир кунлик забастовка ўтказдилар. Улар ўнг ҳукумат революциянинг асосий ғалабаларидан бири — ер ислоҳотига ҳужумни авж олдириб юборганлигига қарши норозилик билдирмоқдалар. Бир кунинг ўзидаёқ, деб таъкидлайди «Диариу» газетаси, қишлоқ хўжалик министрлигининг кўрсатмасига биноан шу округдаги еттита участка собиқ эгаларига қайтариб берилди. Бу ерлар кооперативлардан тортиб олинди.

АММОН. Иордания дарёсининг Исроил томонидан босиб олинган ғарбий соҳили аҳолисидан ўнлаб араблар Қуддуснинг шарқий қисмида жойлашган Қизил Крест халқаро жамияти ваколатхонаси биносини ишғол қилдилар. Улар араб ватанпарварлари азоб чекиб ётган Исроил турмаларидаги мудҳиш шароитга қарши норозилик билдирмоқдалар. Исроил қамоқхоналаринининг тўлиб кетган камераларида азоб чекаётган фаластинлик маҳбусларнинг қариндош — уруғлари уларнинг энг оддий санитария шароитларидан ҳам маҳрум этилганлигини маълум қилдилар.

Маҳбусларнинг қариндошлари БМТ Бош секретарига телеграмма юбориб, Исроил қамоқхоналари ходимларининг бебошлигига қарши норозилик билдирдилар.

БУГУН АЛИШЕР НАВОИЙ ТУҒИЛГАН КУНГА 539 ЙИЛ ТЎЛДИ

ДАҲО ТАДҚИҚОТЧИСИ

АЛИШЕР Навоий асарларининг ажойиб фазилати, унинг улкан адабий меросини бугунги кундаги муҳим аҳамияти ҳақида ўйлаганимизда шоир ижодини илмий ва бадиий жиҳатдан ўрганишда катта хизмат қилган олим ва санъаткорларимизнинг номини қайта-қайта тилга олгимиз келади.

Алишер Навоий ижодиётини изчил ўрганаётган, уни халқимиз ўртасида кенг пропаганда қилаётган, шоир образини бадиий ижодиётида ёркин акс эттирган ижодкорларимиздан бири, олим ва драматург И. Султоновдир.

И. Султонов 30-йилларнинг бошида навойишунослик фанига «Мир Алишер Навоий», «Руставели ва Навоий», «Макоримул — ахлоқ» тўғрисида», «Навоий тадқиқотчилари» сарлавҳали мақолалари билан кириб келди. И. Султонов ушбу мақолаларни яратган даврда маданий меросга муносабат масаласида адабиётшунослигимизда жиддий тортишувлар давом этаётган эди. Бу йилларда бир томондан ўтмишни идеаллаштиришга уриниш, иккинчи томондан барча маданий меросимиздан буткул воз кечиш ва уни инкор қилиш каби нигилистик қарашлар ҳамон бор эди.

Ўз дунёқарашини марксча-ленинча илмий таълимот билан бойитган совет ёзувчилари, адабиётшунослари ва адабий танқидчилари бундай зararли назарияларга каттиқ зарба бердилар ва адабиётшунослик фанида В. И. Ленининнинг маданий меросга муносабат тўғрисидаги доҳиёна таълимотини изчиллик билан тадқиқ қилдилар ва ёритдилар. Хусусан, бу улкан ва масъулиятли ишда ҳам И. Султонов етук ўзбек адиблари ва олимлари билан бир сафда туриб самарали меҳнат қилди.

Коммунистик партия томонидан Совет адабиёти ва адабиётшунослик фани олдига ўтмиш маданий меросни, адабиёт классиклари ижодини ўрганишдек улкан вазифанинг қўйилиши ижодкорларимизни янги-янги бадиий ва илмий асарлар яратишга руҳлантирди. Ана шу таъсирининг самараси ўлароқ О. Шарафутдиновнинг «Алишер Навоий» номли биографик очерки юзага келди. У 1939 йилда рус ва ўзбек тилларида нашр қилинди. Алишер Навоий юбилейини ўтказувчи ҳукумат комиссиясининг топшириғига биноан И. Султонов мазкур асарни қайта ишлаб чиқди. И. Султоновнинг катта хизмати натижасида Олим Шарафутдиновнинг «Алишер Навоий» очерки 1948 йилда катта ўзгаришлар билан иккинчи бор нашр қилиниб, янгидан ҳаётга йўлланма олди.

Китобнинг иккинчи нашри биринчисидан Алишер Навоий ижодига оид янги материаллардан тўла фойдаланиш натижасида шоир ижодиётини анча кенг ва чуқур ёритиш, унинг поэзиясининг ўзига хос томонларини ёркин ифода этиш, шоир яшаган даврнинг зиддиятларини аниқ кўрсатиш; қисқаси Алишер Навоий сиймосидаги кўп хусусиятларни ифода этиш жиҳатидан фарқ қилади.

Улкан шоиримизнинг юбилейида фақат унинг асарларини нашр қилиш, илмий ишлар яратиш билангина чекланиб қолмасдан Алишер Навоийнинг қўлёзмалари текстологик жиҳатдан ўрганилиб, уларнинг бир нечтаси босмадан чиқди. Шоир асарлари устида текстологик тадқиқот ишлари олиб боришда олимларимиздан П. Шамсиев, Б. Насриддинов, А. Муталибовлар фаол қатнашдилар.

И. Султоновнинг «Алишер Навоийнинг «Мезонул—авзон» ва унинг танқидий тексти» асари ҳам шундай тадқиқотлардандир. У уч қисмдан иборат бўлиб, биринчи қисмда «Мезонул—авзон» ва унинг ўрганишнинг аҳамияти», иккинчи қисмда «Мезонул—авзонинг критик тексти устида ишлаш принциплари» ҳақида фикр юритилиб, учинчи қисмда эса танқидий текст рус ва араб алифбесида келтирилади.

Автор тадқиқотни бошлашдан аввал унинг яратилишига бўлган эҳтиёж ва сабаблар, асарнинг шоир ижоди ва ўзбек поэзиясининг ривожидаги аҳамияти тўғрисида тўхтаб, «Мезонул—авзон» устида илмий иш олиб бориш навойишунослик, умуман адабиётшунослик фани учун зарур эканлигини асослайди. Шунингдек олим аруз илмига оид рисолалардан кўпгина ўрганиш натижасида «Мезонул—авзон»нинг тузилиши, асарнинг асосий мақсади, унинг аруз вазнининг мукаммал назариясини яратишдаги ўрни, бу бобда Алишер Навоийнинг тутган йўли ҳақида фикр юритади.

И. Султонов бу тадқиқотни ёзишга Улуғ Ватан урушининг сўнгги йилларида киришган эди. Шу давргача Алишер Навоийнинг «Мезонул—авзон» асарининг беш нусхаси маълум эди, холос. Олим ана шу беша нусхани ўз тадқиқотига асос қилиб олиб, улар ўртасидаги энг мўътабари котиб Оллоқули ибн Мулла Даргоҳқули томонидан 1216 ҳижрий (1800—1801 милодий) йилларда кўчирилган, ҳозир УзССР Фанлар Академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтида сақланаётган қўлёзмага энг таянч сифатида қараб, қолган тўртасидан ёрдамчи манба сифатида фойдаланади.

Олим «Мезонул—авзон»ни текшириш натижасида унинг тўрт нусхасидан 600 га яқин турли фарқлар топади. Текстолог таянч қўлёзмага ҳам тузатишлар киритар экан, унга жуда эҳтиёткорлик билан ёндошади, кўп масалаларда Алишер Навоийнинг ўзига мурожаат этади.

И. Султоновнинг 60-йилларда ёзган энг йирик илмий асари сифатида «Навоийнинг қалб дафтари»ни кўрсатиш мумкин. Агар олимнинг Алишер Навоий ҳақидаги йирик тадқиқот ва мақолалари унинг серқирра ижодиётининг таҳлилига бағишланган бўлса, «Навоийнинг қалб дафтари»да эса шоирнинг буюк инсонлигини кўрсатиш, унинг таржимаи ҳолини яратиш етакчи планда туради. Ушбу асарнинг ўзига хослиги ҳам шунда. И. Султонов навойишунослик фанида танқидий текстлар, йирик илмий мақолалар яратиш билан қаноат ҳосил қилиб қола бермади. Балки Алишер Навоий сиймосига яраша забардаст асар ёзишга бел боғлади. Кўп йиллик ижодий изланиш, тинимсиз меҳнат натижасида «Навоийнинг қалб дафтари»дек улкан асар майдонга келди.

Уни ёзиш учун бир томондан шоирнинг шу давргача қўлга киритилган ва нашр қилинган асарларини, иккинчидан ўша давр тарихчилари китобларини синчиклаб ўрганиш, мутолаа қилишдек улкан вазифа турар эди. Буюк мутафаккир Алишер Навоий ҳаёти ва ижодини (унинг ўзи ва замондошлари тилидан) аниқ ифода этиш, у яшаган тарихий муҳитни ёркин тавсиф этиш ва шу орқали унинг буюк инсонлигини тўғри ва ҳаққоний кўрсатиш жиҳатидан «Навоийнинг қалб дафтари» навойишунослик фанида катта қадам, ўзбек адабиётшунослигида ўзига хос янгилик бўлди. Асарнинг адабий танқидчиликда ижобий баҳоланишининг боиси ҳам шунда. Ҳали теша тегмаган масалаларга қўл уриш, охори тўкилмаган фикрларни айтиш ва уларни марксизм-ленинизм фани методологияси асосида объектив равишда аниқ ҳал қилиш, масаланинг ўзак томонига алоҳида аҳамият бериш, кенг фалсафий мушоҳада ва теран мулоҳаза олимнинг Алишер Навоий тўғрисидаги тадқиқотларининг марказий нуқтасини, индивидуал хусусиятини, характерли томонини ташкил қилади. Унинг бу соҳадаги асарларининг навойишунослик, умуман адабиётшуносликда дурустгина салмоққа эга бўлаётганлигининг сабаби ҳам шунда.

Алишер Навоий ҳақида илмий тадқиқот ишлари олиб бориш «Алишер Навоий» драма ва сценарийсининг яратилишида етакчи омил бўлди. Чунки Алишер Навоий характери, у яшаган жиддий зиддиятларга эга бўлган феодализм муҳитини тарихан тўғри ва ҳаққоний акс эттириш учун шоир ижодиётининг, унинг замондошлари асарлари ва эсдаликларини, ўша давр тарихий ҳужжатларини пухта ўрганиш керак эди. Оқибатда ҳам шундай бўлди. 30-йиллардан бошлаб маданий мерос проблемалари билан шуғулланиш — Навоий, Руставели, Фирдавсий, Машраб ижоди ҳақида мақолалар ёзиш ўтмиш адабиётимиз ва унинг йирик вакиллари ижодиётининг характерли хусусиятини чуқур тушинишга ёрдам беради. Ана шундан кейингина И. Султонов шеъриятимиз даҳоси образини яратишга киришди. Шоир ва унинг замондошлари Жомий, Мирхонд, Хондамир, Давлатшоҳ Самарқандий асарларини, Бартольд, Бертельс, Семёнов, Якубовский ва бошқа рус шарқшунослари тадқиқотларини синчиклаб ўрганди.

И. Султонов шоир ва драматург Уйғун билан ҳамкорликда ёзган «Алишер Навоий» драмасини яратишда фақат шоир замондошларининг асарлари, йирик рус шарқшунослари тадқиқотларига суяниш билан бир қаторда ўзининг кўп йиллар давомида Алишер Навоий ҳақида олиб борган тадқиқотларидаги илмий хулосаларга тўла амал қилди. Илмий асарлардаги муҳим фикрлар шоир ҳақидаги бадеаларда ўзининг ёркин бадиий ифодасини топди.

И. Султоновнинг Алишер Навоий ҳақидаги тадқиқотларида хусусан «Навоийнинг қалб дафтари» асарида унинг буюк шоирлиги, етук давлат ва жамоат арбобилиги, гуманист инсонлиги шоир асарлари, унинг замондошлари китобларидан келтирилган мисоллар орқали ҳаққоний кўрсатилган.

Маданий мерос масалалари билан жиддий шуғулланиш, ўзбек шеъриятининг даҳоси Алишер Навоий ҳаёти, ижоди, шахсиятини ўрганиш, рус ва жаҳон классик драматургияси традицияларидан ижодий фойдаланиш, ўз устида муттасил ишлаб қаламини чархлаб бориш И. Султоновга Алишер Навоий ҳақида йирик илмий ва бадиий асарлар яратишда катта ёрдам берди.

Олимнинг шеърият мулкининг султони ҳақидаги тадқиқотлари навойишунослик, умуман адабиётшунослигимиз камолотида муҳим ўрин тутади. И. Султонов ҳамкорлигида яратилган «Алишер Навоий» пьеса ва сценарий ҳамда шулар асосида қўйилган спектакль ва фильм ғоявий-бадиий савиясининг юксаклиги жиҳатидан фақат адиб ижодидагина эмас, балки ўзбек совет адабиёти ва санъати камолотида катта воқеа бўлди. Ҳозирда ҳам шундай бўлиб қолмоқда. Улар ўзбек адабиёти ва санъатида яратилган бадиий дурдоналар қаторидан муносиб ўрин олдилар.

Алишер Навоий сиймосини кўп миллионли илм ва санъат мухлисларига яқиндан таништиришдаги И. Султоновнинг катта хизматлари ҳам шулар билан белгиланади ва қадрланади.

Уткир ШОКИРОВ,
филология фанлари кандидати.

Спорт

ОЛИМПИАДА ТАРАДДУДИ

XXII ёзги Олимпия ўйинларн байроғи кўтарилдиган кунга бугун 162 кун қолди. Спортчилар бу улкан анжуманга тайёргарликни тобора қизитмоқдалар. СССР терма командалари сафларида иштирок этадиган республикамиз вакиллари ҳам шу кунларда бир қатор халқаро турнирларда иштирок этишмоқда, ўқув машғулотлари ўтказишмоқда. Жумладан, куни кеча Италиянинг Формиа шаҳрида СССР ва Италия камончиларининг биргаликда ўтказган машқлари тугади. Сўнгра СССР, Италия, Венгрия ва ГФР мерганлари биргалашиб ўртоқлик учрашувини ўтказишди. Совет спортчилари программанинг қатор турларида устунлик қилдилар. Зебинисо Рустамова 1292 очко тўплаб, биринчи бўлди. Тошкентлик Ольга Рогова билан Наталья Бутузовалар иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. Рогова 1269 очко тўплаган бўлса, дугонаси Наталья ундан атиги бир очко орқада қолди. Эркаклар баҳсида В. Ешеев М-1 машқида 1290 очко тўплаб, бир қатор кучли мерганларни орқада қолдиришга муваффақ бўлди.

ТОШКЕНТЛИКЛАР УСТУНЛИГИДА

Тошкент трактор заводининг спорт залида самбо бўйича ўсмирлар ўртасида республика шахсий команда мусобақалари бўлиб ўтди. Тўрт кун мобайнида республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан келган 156 спортчи ғолиблик учун беллашди. Республика чемпиони унвонига муяссар бўлган 10 та самбочининг 7 таси тошкентликдир. Булар «Меҳнат» вакили Рифкат Шайхутдинов, «Буревестник» аъзоси Бобомурод Файзиев, динамочилар Омон Валиев, Наби Қурбонов, армия спорт клуби вакили Виктор Сорокин, «Меҳнат» аъзоси Сергей Левчук ва «Старт» вакили Александр Тимуклардир.

«Динамо» спорт жамиятининг самбочилари ҳаммадан кўп олтин медалга сазовор бўлишди ва умумий ҳисобда биринчи ўринни эгаллашди. «Буревестник» командаси иккинчи, «Пахтакор» самбочилари учинчи бўлдилар.

БЕШКУРАШЧИЛАР БАҲСИ

Усмирлар ўртасида ҳозирги замон бешкураши бўйича ўтказилган пойтахт шахсий команда чемпионати тугади. Енгил атлетиканинг беш турини ўз ичига олган бу мураккаб беллашувларда 20 дан знёд спортчи иштирок этди. Тошкентлик спартакчи Григорий Бугаков 4991 очко тўплаб, биринчи бўлди. Унинг командадош дўсти Александр Пилипченко 4945 очко билан иккинчи ўринни эгаллади. Студентлар жамияти вакили спорт мастери Валерий Решетников ҳам кучли учликдан жой олди.

Команда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: Спартак», «Буревестник», «Старт».

ФАҚАТ ҒАЛАБА

Бухорода баскетбол бўйича биринчи лига финалчилари ўртасида давом этаётган ўйинларда тошкентликлар тўла устунлик қилишмоқда. Ҳамшаҳарларимиз бугунги кунгача бешта учрашув ўтказиб, ҳаммасида ғалабага эришдилар ва жадвални бошқариб боришмоқда.

Реклама ва эълонлар

МАҲОРАТ МАКТАБИ

«МАЛИКА» — РЕСПУБЛИКАМИЗДАГИ ЭНГ ЙИРИК ТРИКОТАЖ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДИР.

4-УСТКИ ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИ БИРЛАШМАГА ҚАРАШЛИ КОРХОНАЛАРДАН БИРИ ҲИСОБЛАНАДИ.

Болалар куйлаклари, костюмлар, жемперлар, жакетлар, эркаклар ва аёллар тўр куйлаклари, нимчалар, спорт костюмлари, гамашлар — корхонада ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар ана шулардан иборат. Бу маҳсулотларни барча ёшдаги болалар ва катталар севиб киядилар.

ТОШКЕНТДАГИ 4-УСТКИ ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИНИНГ МАҲСУЛОТЛАРИ

ЎЗИНИНГ СИФАТЛИЛИГИ, ЧИДАМЛИЛИГИ, ГУЛЛАРИ, ХУШБИЧИМЛИГИ, ҚУЛАЙЛИИГИ, ЕНГИЛЛИГИ БИЛАН АЖРАЛИБ ТУРАДИ.

БУ МАҲСУЛОТЛАРНИНГ АКСАРИЯТИ ДАВЛАТ СИФАТ БЕЛГИСИ ВА «Н» (ЯНГИЛИК) ИНДЕКСИ БИЛАН ТАЙЁРЛАНМОҚДА.

АГАР ТЎҚУВЧИ ЁКИ ТИКУВЧИЛИК КАСБИНИ ЭГАЛЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ, ТОШКЕНТ «МАЛИКА» ТРИКОТАЖ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ 4-УСТКИ ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИ ҚОШИДАГИ

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА УҚИШГА КЕЛИНГ!

Бу ерда тажрибали ўқитувчилар сизга ихтисос бўйича лекция ўқишади. Уч ойлик ўқиш мобайнида зарур назарий билим оласиз. Бундан кейинги уч ойда эса бевосита иш жойида меҳнат кўникмаси оласиз.

Ҳунар-техника билим юртини тамомлаганларнинг ҳаммаси фабрикада ишлаш имконига эга бўладилар.

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН 16 ДАН 28 ЁШГАЧА БЎЛГАН ҚИЗ-ЖУВОНЛАР ИМТИҲОНСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Дастлабки уч ойда ўқувчилар 38 сўмдан стипендия, ишлаб чиқариш практикаси даврида эса, меҳнатдан тушган ҳақларини оладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: аттестат ёки 8 синфни тамомлаганлиги тўғрисида шаҳодатнома, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), автобиография, турар жойдан справка, иккита фотосурат (3 х 4 см).

Фабрика директори номига ариза ёзилади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Париж Коммунаси кўчаси, 136-уй (16, 89-автобуснинг «Касб касалликлари институти» бекати).

ТОШКЕНТ «МАЛИКА» ТРИКОТАЖ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ТОШКЕНТДАГИ 4-УСТКИ ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИ.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

Ҳар тўғрида

СОВУТИШ ВА ҚИЗИТИШ

ДУНЕНИНГ ҳамма мамлакатларида энергияни тежаш усулларини қидиришмоқда ва кўпинча улар кашф ҳам этилмоқда.

Одатда, электрик трансформаторларни мой билан совутишади. Бунинг учун аввало мойнинг ўзини ҳам пастроқ ҳароратга туширишлозим бўлади. ГДРнинг Риза шаҳрида эса трансформаторларга сув билан совутиш системаси улаб қўйилди. Трансформаторда қизиган мойдан эса биноларни иситиш учун фойдаланилди. Бунда мой сувни 60 градусгача иситди. Бу усул бир қиш мавсуми ичида 340 минг киловатт соат электр қувватини тежаш имконини берди.

ТАРВУЗ—КУБ ШАКЛИДА

Ҳа, ажабланманг. Японнинг сабзаворчи Томойуки Оно «тарвуз албатта думалоқ бўлиши керак» деган оддий ҳақиқатни амалда рад этди. У Токио яқинидаги ўз полизида етиштираётган тарвузлар куб ва пирамида шаклидадир.

Буларни жойлаш ва ортиш-туширишда қулай бўлганидан сабзаворчи қайта ишловчи фирмаларга жуда ёқиб қолди.

Оно ҳозирча турли геометрик шаклдаги тарвузларни қандай етиштираётганлигини сир сақлаб турибди. «Аммо,— дейди у.— бунинг учун мен металл рамкалардан ҳам, химикатлардан ҳам фойдаланмаётганлигимни айтишим мумкин, холос».

ОЛДИНГДАН ОҚҚАН СУВНИНГ...

Шоир теран ўйга чўмди. Коинот, қуёш, тараққиёт ва мавжудот...

Қуёш — бош-қош. Табиатдаги жамики мавжудот ҳоҳ жонли, ҳоҳ жонсиз бўлсин, унинг таъсирида. Инсон қуёшнинг асил ва мукаммал фарзанди. У она табиатга содиқ бўлиб қолиши ҳам фарз, ҳам қарз...

Шоир қалам тебратаркан, аста-секин қуйидаги сатрлар намоён бўла бошлайди:

Коинотнинг қучоғи
тараққиёт хонаси,
Заҳматкаш саҳий қуёш
мавжудотлар онаси.

Шу боғри кенг онанинг қирқта фарзанди бўлса, Қирқтасининг ичида инсон энг дурдонаси.

Ҳар қалай тўртлик хийла равон ва маъноли чиқди, дея дилидан ўтказди у.

Эртаси тўртликни яна бир кўздан кечириб, шоир уни муҳаррирлардан бирига ҳавола қилди. Муҳаррир ўқиб кўриб, қаноат ҳосил килмади шекилли, қошини чимириб:

— Биз табиатни бўйсундирмоқчимиз, жиловидан тутиб, хоҳлаган томонимизга бурмоқчимиз. Шеърингизда эса тараққиётда инсон эмас, балки қуёш ҳукмрон, деган маъно ётади. Бу — қуёшпарастликдан, оташпарастликдан дарак беради, — деб қўлёзмани шоирнинг қўлига тутқазди. «Деҳқондан шоир чиқармиди?» деб дилидан ўтказди ҳам.

Шоир дилида шул эрур айбим Муқимий, мардуми Фарғонаман деди-да, бир ҳийланинг режасини тузди. У эртасигаёқ шеърнинг фақатгина қофияларини янгилаб, унинг тепасига «Араб тараққийпарвар шоири Нур Расул ибн Бозоргоний», деган таҳаллусни ёзди. Остига эса арабчадан «Нурмат Бозорбоев таржимаси, деб имзо чекди.

Редакцияда яна ўша муҳаррир шеър билан таниш чиқиб, нуқул «офарин, ғоят зўр шеър, ғоят қаноатланарли таржима», дерди.

«Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ», деб шунга айтишса керак-да.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ.

ҲАЙВОНОТ ОЛАМИДА

ҚЎНҒИР АЙИҚ ВАҲШИЙМИ?

Ўтлаб юрган кийик ҳавфҳатар шундай оёқлари остида турганини сезмаганди. У бир дақиқа саросимада турган жойида қотиб қолди. Мана шу сониянинг ўзи етарли эди, қўнғир айиқ шиддат билан ўлжасига ташланди. Бу сафар бечора қийиқнинг чаққон оёқлари ҳам ҳаётини сақлаб қололмади. Жон ҳолатда 40—50 метрлар чамаси югурган ўрмон гўзали баҳайбат ваҳший оғушида типирчилаб қолди. Бир зумда ўткир тирноқлар унинг кўкрак қафасини ёриб ташлади...

Сахалин қўнғир айиғи. Республикамиз тог-тошларида, ўрмонзорларида яшовчи ўз турдошларидан у ҳам йириклиги, ҳам ваҳшийлиги жиҳатидан ажралиб туради. Ундан на сувдаги балиқлар, қирғоқдаги қушлар, на қуруқликдаги ёввойи ҳамда уй ҳайвонлари омон қолади.

Кўпчилик қўнғир айиқ хусусида гап кетганда, уни ўтўланлар, илдиз ҳамда мевалар билан кун кечиради, дейишади. Бу нотўғри. Қўнғир айиқ айниқса балиққа ўч бўлади. Маълумки, лосослар туркумига кирувчи горбуша, кета ва сима балиқлари бу ердаги дарё ва кўлларда ғиж-ғиж. Қиш уйқусидан толиқиб чиққан айиқлар май ойларида дарё ўзанлари ёнига жойлашиб, сўқмоқлар ясайдилар. Сима қанчалик эҳтиёткор ва тезкор балиқ бўлишига қарамай, (бу туркум балиқлар кундузлари сувнинг чуқур ерида ётиб, қош қорайгач ҳаракатга тушади. Улар одатда оқимга қарши сузадилар) барибир айиқ чангалидан қочиб қутула олмайди. Маймоқ балиқни яширинган жойидан ҳайдаб чиқариш мақсадида дарёнинг саёз ерида у ёқ, бу ёққа сузабошлайди. Қачонки, тинч ётган балиқдан бирортаси чўчиб ётоғини тарк этса, вассалом, айиқ шиддатли тезликда уни таъқиб эта бошлайди, яқинлашгач қўллари билан уриб, ғангитиб қўяди.

Кўринишидан беозор, кўпол қўнғир айиққа ёвузликда унча-бунча ҳайвон тенг келолмайди. Бу ўринда кекса, тажрибали овчилар Л. Пашковский ҳамда Ф. Картавихларнинг кузатувлари диққатга сазовор.

— Август ойининг бошлари эди,— қиқоя қилишади улар.— Чайвин кўрфази яқинида ғалати бир олишувнинг гувоҳи бўлдик. Еллари ўсиб кетган баҳайбат икки айиқ она айиқ «ишқида» ўзаро олишарди. Рақибларнинг бири иккинчисидан қолишмас, забардаст панжалари билан зарб беришар, орқага тисарилиб, яна пишқирганча ўқириб бир-бирига ташланарди. Бир неча марта бири иккинчисининг тумшуғи ҳамда қурагидан тишлаб юқорига кўтариб олар, иккинчиси эса ҳаққонлик билан ерга йиқилиб, бақувват оёқлари билан рақибини устидан итқитиб юборарди. Икки соатлар чамаси давом этган тенгма-тенг олишув тўсатдан тугади қолди. Бўйнига туширилган зарбдан айиқнинг бири каловлаб, бироз ўгирилди. Шу фурсатнинг ўзи кифоя эди, иккинчи зарб бошига тушди-ю, олишув тақдири ҳал бўлди.

Ургочи айиқ эса бу пайтда «жанг» майдонидан 60—70 метрлар нарида у ёкдан бу ёққа юриб, ердан алланималарни ахтаради. У ҳатто бирон марта ҳам жанжалкаш эркакларга қайрилиб қарамади.

Эртаси кун келиб қарасак, енгилган айиқнинг бирнеча қовурғаси ҳамда ички аъзолари ёб битирилган, фақат ошқозон ва ичакларига тегилмаган эди. Бош суяги қовоғи теппасида ёриб юборилган, икки тирноқ излари яққол кўриниб турарди. Воқеанинг оқибатини кузатишга қарор қилдик. Аммо ғолиб айиқ қайтиб келмади.

Бундан ташқари, Найча дарёси қирғоғида икки ёшлардаги айиқчанинг қолдиқларига кўзимиз тушган. Излар синчиклаб текширилгач, у баҳайбат айиққа мансублиги аниқланди. Ваҳший ўз ўлжасини дарё ёқалаб 100 метрлар чамаси таъқиб қилиб борган, сўнгра етиб олгач, уни ўлдириб, бутунлай еб қўйган. Тўғрироғи, айиқчанинг боши, бўйнидан бир парчаси ҳамда оёқлари қолганди холос.

Диққатга сазовор жойи шундаки, қўнғир айиқ қанчалик йирик, кучли ва ваҳшийликда тенгсиз бўлса-да, одам билан рўпара келиб қолса, ташланмайди, тескари қараб кетади. Лекин айрим пайтларда, аниқроғи, қош қорайган вақтларда одам бундай кўнгилсиз учрашувдан ўзини четга олгани маъқул. Айиқлар кундузи беозор ва безарар кўринганлари билан кечаси буткул уларни таниб бўлмайди.

Я. САЛИМОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Буратино кўргазмаси. 10.30 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.00 — Ҳаракат ҳавфсизлиги учун. 11.30 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 12.00 — Еш ихтирочилар конкурси. 12.50 — СССР халқ артисти А. Борисов А. П. Чехов ҳикояларини ўқийди. 13.20 — Спортлото. 13.35 — Советлар ва ҳаёт. 14.05 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 14.50 — Мультфильм. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Алёша Птицин характерини шакллантираяпти.. Бадиий фильм. 16.30 — Талабларингизга биноан учрашувлар. Кўрсатувни спесий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради. 17.30 — Концерт. 18.15 — Ҳайвонот оламида. 19.15 — «Правда» газетасининг спесий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзуларидаги суҳбати. 20.00 — Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Спектаклнинг давоми. 22.55 — Ҳужжатли фильмлар. 23.35 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Сўз кетидан сўз келар. 10.35 — Миниатюралар театри. 11.20 — Спорт программаси. 11.50 — Концерт. 13.15 — Йўл ҳаракати ҳавфсизлиги учун. 13.55 — Болалар учун телевизион театр. 14.50 — Ўзбекистон ССР давлат санъат музейи заллари бўйлаб. 15.20 — Замондас программаси. 18.20 — Кўғирчоқ фильм. 18.30 — Санъат ғунчалари. 19.00 — Давлат — бу биз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Назм ва наво. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Назм ва наво. Музикали программасининг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Запасдаги аэродром. Бадиий фильм. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.35 — Душанба кўрсатувлари.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва Тошкент область ишчилар депутатлари область Советининг депутатлари, Тошкент область журналистлар ташкилоти правлениесининг раиси, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори

Аҳмад ИСМОИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оила аъзолари, қариндошлари ҳамда яқинларига таъзия изҳор этадилар.

«Тошкент ҳақиқати» редакцияси коллективи газета редактори

Аҳмад ИСМОИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оила аъзолари, қариндошлари ҳамда яқинларига таъзия изҳор этади.

Редактор ўринбосари С. МУСАЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик —325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02774. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Б.—1540